

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Minuli konec tedna sta turistično in kulturno umetniško društvo z Bleda spet pripravili privlačno turistično etnografsko prireditve, tradicionalno kmečko ohjet. Eden najimenitejših ženitvenih običajev, prevoz bale, ki so jo na poti pričakali »strangarje«, je v soboto na Bled privabil tisoče obiskovalcev od blizu in daleč. — Foto: F. Perdan

Pionirji odšli na delovno akcijo

Kranj — Pionirska delovna brigada dr. Franceta Prešerna, ki združuje brigadirje kranjske, škofjeloške, jesenice in tržiške občine, je v nedeljo odšla na mladinsko delovno akcijo Trebeče. Tam bodo gorenjski pionirji sodelovali pri urejanju spominskega parka. Z akcijo, ki je organizirana kot delovni tabor, se bodo vrnili čez tri tedne.

Slovesnost na vrhu Triglava

Mojstrana — Jutri, 7. avgusta 1985, bo minilo 90 let, odkar stoji na vrhu Triglava simbol slovenskega gorništva, Aljažev stolp. Ta jubilej bo označila Planinska zveza Slovenije v sodelovanju s planinskima društvoma Dovje-Mojstrana in Ljubljana-matica. Svečanost na naši najvišji gori se bo začela jutri ob 11. uri. Med njo bo govoril častni predsednik PZS dr. Miha Potocnik, pripravljen pa tudi kratek kulturni spotovanje pa vreme slabu, bo prireditve v Triglavskem domu na Kredarici. Na pomembno dejanje iz zgodovine nasega planinštva bodo spomnile tudi druge prireditve. V planinskem muzeju v Mojstrani bo odprta spominska soba Jakoba Aljaža, planinska društva pa bodo svoja izložbenaa okrasila z raznim propagandnim gradivom.

S. Saje

MEDNARODNI 35. GORENJSKI SEJEM kranj, 9.-19. 8. '85

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Alžirski plin

Po naglem draženju nafte se je uporaba zemeljskega plina tudi na Slovenskem hitro razmahnila. Še pred desetimi leti je bila odločitev o priključitvi na slovenski plinovod pogumno dejanje, danes je to neuresničena želja marsikatere tovarne. Tudi na Gorenjskem je želja po zemeljskem plinu vedno več, saj vse bolj dozoreva tudi spoznanje, da s kurjenjem premoga zraka ne bomo smeli onesnaževati v nedogled.

Za vse, ki zadnje čase zmanj trkajo na vrata zemeljskega plina, je zato vest o alžirskem plinu razveseljiva. Odločitev zanj je padla, potem ko je dolgo visela v zraku kot najotipljivejša možnost za drugi vir zemeljskega plina. Že nekaj časa je namreč jasno, da dobav plina iz Sovjetske zveze ne bo moč še povečati. Po eni strani zaradi omejenih zmogljivosti prenosnih poti, po drugi strani zaradi odvisnosti zgolj od enega dobavitelja, kar se je zaradi letosnjega hudega mraza že izkazalo.

Alžirski zemeljski plin bo torej pogasil tovrstno energetsko žejo in izboljšal zanesljivost oskrbe. Seveda ne bo prišel čez noč, padla je šele odločitev zanj. Najmanj dve leti bo še treba počakati. Dotlej se bodo morali pri Petrolu dogovoriti glede prenosnih poti. Alžirski zemeljski plin naj bi k nam prihajal po transmediteranskem plinovodu, ki poteka prek Tunizije, pod morjem v Sicilskem prelivu, prek Sicilije, pod Mesinsko ožino in prek Italije do Bolonje. Zgraditi pa bodo morali še priključek na italijanski plinovod, slovenski je zdaj potegnjen do Nove Gorice.

Petrol sprva računa na 400, kaj kmalu pa na 600 milijonov prostorninskih metrov alžirskega zemeljskega plina. Poleg njega je pogodbo z alžirsko družbo Sonatrach podpisala tudi Ina, ki bo alžirski plin dobivala po isti poti, uporabljala bo torej tudi slovenski plinovod. Petrol si od alžirskega plina obeta dvojno korist. Po eni strani bo lahko zadostil potrebam po zemeljskem plinu, po drugi pa računa na izboljšanje svojih finančnih rezultatov. Zdajšnja prodaja zemeljskega plina je zanj premajhna in kaj rade se pokažejo izgube.

Pri zemeljskem plinu se torej obeta še dve sušni leti, potem pa naj bi ga bilo dovolj.

M. Volčjak

Otvoritev Izobraževalnega centra Iskre Nova tovarna znanja

Ob občinskem prazniku Kranja so v petek dopoldne na Zlatem polju odprli novo šolo Iskrinega Izobraževalnega centra, v kateri je prostora za 1400 učencev — Slavnostni govornik predsednik izvršnega sveta Slovenije Dušan Šinigoj: »Nova šola velika pridobitev ne le za Kranj in Gorenjsko, temveč za vso Slovenijo!«

Kranj — Na Zlatem polju v Kranju so ob občinskem prazniku v petek dopoldne slovensko odprli novo šolo Izobraževalnega centra Iskre. Vanjo se učenci elektrotehničke in kovinsko predelovalne usmeritve selijo iz stare, zahtevam sodobnega pouka in množici prek tisoč učencev že davno ne več primerne šolske stavbe pri tovarni Iskra. Kot je ob otvoritvi nove šole dejal predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj, je bila šola potrebna ne le Kranju in Gorenjski, temveč vsej Sloveniji. Kranj je zibelka izobraževanja za elektrotehničke poklice. Iskra šola izobražuje že 40 let. V tem času je dala veliko strokovnega kadra številnim slovenskim krajem, kjer je nastala Iskra. Slavnostni govornik je spregovoril tudi o usmerjenem izobraževanju in poudaril, da mora znanje postati važen proizvodni faktor razvoja. Iskra nova šola naj bo tovarna znanja, ki lahko v veliki meri prispeva k temu cilju.

V novi tovarni znanja je 31 učilnic za splošne in strokovne predmete, vse so najsodobnejše opremljene, v 15 delavnicah se bo odvijal praktični pouk, na voljo je velika predavalnica pa večnamenski prostor, knjižnica in celo TV studio. Manjka le telovadnica. Učilnice in delavnice so opremljene s sodobno opremo, zlasti za pouk elektrotehnike. Tu so se izkazale Iskrine delovne organizacije, ki so dale šoli instrumente in opremo merilne in stikalne tehnike, električna ročna orodja, računalnike in drugo, opremile pa so tudi telefonsko centralo. Septembra se bo v novih prostorih začel pouk za 1300 učencev.

Naložba v Iskrino šolo je veljala 650 milijonov dinarjev, glavnino denarja je zbral kranjsko gospodarstvo. Načrt za šolo je izdelalo kranjsko Projektivno podjetje, gradbena dela pa opravil Gradbinec. Obema so ob otvoritvi šole izročili priznanje, poleg njiju pa za projekt, izgradnjo in nadzor še Doplantan, ETP, KOGP in podjetju Instalacije iz Ljubljane.

D. Z. Žlebir

Predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj je v petek slovesno odpril novo Iskrino šolo na Zlatem polju. — Foto: F. Perdan

DANES V GORENJSKEM GLASU

2. stran:

Nedisciplina je neznotra
Komunalni delavci prekinili delo

3. stran:

V Lescah dovolj pitne vode

5. stran:

Blejski kotiček sramote

8. stran:

Taktika se ni posrečila, zmagal je najboljši

12. stran

Vesela svatovščina, da te zasrbijo pete

Priznanja ob 40-letnici šole

Ob 40-letnici Iskrine šole so ob otvoritvi novega Izobraževalnega centra Iskre podelili priznanja učencu, nekdanjam in sedanjim učiteljem ter tistim, ki imajo največ zaslug za izgradnjo nove šole. Priznanja so prejeli: učenec Klemen Zorman, nekdanji učitelji Janez Vovk, Milan Adlešič, Gabrijel Perko in Tone Tišler, sedanji pedagogi Jože Volarič, Ciril Rekar, Dragica Založnik, Jožica Mihev, Franc Zupan, Franc Pavčič, Stane Košnik, Dana Oblak, Franc Oblak, Anton Ciglič, Jože Bajzelj, Ladislav Matelič, Franc Lebar in Vinko Jelovčan. Priznanja za izgradnjo šole pa so dobili: Ivan Cvar, Boris Lasič, Peter Kobal, Vito Osojnik, Jože Zaletel, Nace Pavlin, Franc Oman in Branko Manevski.

- velika izbira blaga po sejemskih cenah
- kmetijska mehanizacija
- bogat večerni zabavni program
- gostinske posebnosti: žar, raženj, morske ribe, domače vino
- bančne in špeditorske storitve

PO JUGOSLAVIJI

Reprogramiranje naših dolgov

Po skoraj enoletnih pogajanjih so v Londonu večinoma sestavili sporazum o reprogramirjanju dolgov jugoslovenskih organizacij in bank. Pričakujejo, da ga bodo podpisali jeseni. Gre za odložitev plačila okoli 3,5 milijarde dolarjev dolga, ki bi ga morali plačati v letosnjem in v prihodnjih treh letih. Po sporazumu naj bi odplačilo tega dolga odložili za dvanajst let. Prvi obrok naj bi plačali sredi leta 1990, zadnjega pa leta 1996.

Napredek sedanjih pogajanj je nedvomen, saj smo redka država dolžnica, ki je dosegla takšen sporazum. To pa predvsem zaradi tega, ker redno poravnavao se danje obveznosti in ne zahtevamo novih posojil. Mednarodni denarni sklad bo spremjal gospodarske tokove v Jugoslaviji in bo na podlagi opredelitev naše ekonomske politike za vsako leto pripravil polletno in letno poročilo.

Prizadevanja za trajni mir

Jugoslovanska liga za mir, nedvostenost in enakopravnost narodov je ob 40-letnici jedrskega bombardiranja Hirošime in Nagasakija objavila sporočilo, v katerem je počastila spomin na človeške žrtve tega strahotnega dogodka. V sporočilu pravijo, da vsi miroljubni narodi izražajo solidarnost z japonskim narodom in narodi sveta v boju proti jedrske dirki v oboroževanju, za nastanek brezatomskih con, za odstranitev jedrskega orožja in za preprečevanje jedrske vojne. V Jugoslaviji je bila tudi letos vrsta akcij proti jedrskemu in drugemu oružju za množično uničevanje.

40 let Socialistične zvezze

Socialistična zveza delovnega ljudstva praznuje te dni pomemben jubilej – 40. obletnico prvega ustanovnega kongresa ljudske osvobodilne fronte, ki je potekal od 5. do 7. avgusta 1945 v Beogradu. Na četrtjem kongresu ljudske fronte leta 1953 je ta najširša družbenopolitična organizacija prerasla v Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije. Z razvojem samoupravljanja se je njena vloga nadalje razvijala in leta 1974 v novi ustavi postala sestavni del samoupravnega sistema.

Najmlajši ambasadorji miru

V Zagrebu, kjer so pred 35. leti na pobudo predsednika Tita zgradili pravo mesto za najmlajše, se je začelo mednarodno srečanje prijateljstva otrok iz dvajset držav in osvobodilnih gibanj Swapo, Polisario in palestinskega PLO. Na srečanju sodeluje 200 udeležencev, v petnajstih dneh pa bodo mladi ambasadorji miru obiskali številne naše kraje.

Jubilanti Gorenjskega tiska — Ob občinskem prazniku Kranja, 1. avgusta, so v Gorenjskem tisku podelili jubilejne nagrade za deset in dvajsetletno zvestobo kolektivu. Za desetletno delo v tovarni je prejelo priznanja 31 delavcev, 11 delavcev pa je že dvajset let zvesti Gorenjskemu tisku. To so Matjaž Savinšek, Štefan Kastelic, Marjan Rostohar, Jože Vavpotič, Vida Valant, Jožica Žnidarič, Rajko Šulc, Zvonko Zalokar, Stane Langerholc, Pavel Rakovec in Miloš Oman. — Foto: F. Perdan

GORENJSKI GLAS

Glavni urednik: Milan Bajželj
Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Komunalni delavci prekinili delo

V jeseniškem komunalnem podjetju Kovinar so delavci pri odvozu smeti in delavci, ki delajo na progah po železarni, za nekaj ur prekinili delo – Slabi osebni dohodki in težke delovne razmere

Jesenice – V temeljni organizaciji Nizke gradnje komunalnega podjetja Kovinar in v temeljni organizaciji Komunalne službe so delavci za nekaj ur prekinili delo. 22 delavcev delovne enote proga, zaposlenih večinoma na gradbiščih v železarni in delavci enote odvoza smeti zjutraj niso hoteli začeti z delom. Razjezilo jih je predvsem izplačilo osebnega dohodka, saj so prejeli manj, kot so pričakovali. Ob nedavnih občutnih podražitvah so njihovi osebni dohodki zares minimalni, saj prejemajo povprečno okoli 30.000 ali 33.000 dinarjev.

Delavci so bili najprej prepričani, da je nastala napaka pri izračunu osebnega dohodka. Vendar se je izkazalo, da napake ni, kar jih je še bolj razburilo. Očitali so tudi, da delavci, ki niso zaposleni v železarni, odhajajo z dela prej, kot bi smeli, tisti, ki delajo na progah po železarni, pa morajo začeti ob šestih in oditi ob dveh. Delavci so tudi prepričani, da za tako težko fizično delo prejemajo premajhno plačilo.

Delavci so prekinili delo v času, ko v temeljni organizaciji skupne službe niso delale. Kljub temu so se

Raziskavam malo denarja

Jesenice – Raziskovalna skupnost Jesenice ugotavlja, da bi mora družba vložiti v raziskovalno dejavnost znatno več sredstev. Znano je, da je delež družbenih sredstev za raziskovalno dejavnost kar v treh gorenjskih občinah – na Jesenicah, v Kranju in Radovljici – najnižji. V delovnih organizacijah je zaposlenih malo čistih raziskovalcev, kot tudi zaskrbljujoče malo visoko usposobljenih kadrov.

V jeseniški raziskovalni skupnosti so lani opravili več pomembnih raziskovalnih nalog. Tako so pripravili predlog dolgoročnega razvoja energetike v občini, projekt gradnje male hidroelektrarne, analizirali surovinske vire in predlagali dolgoročno preskrbo s kamnitimi agregati ter se lotili gozdno ekološke raziskave.

Za letos pa jim ostane še temeljita raziskava na področju kmetijstva ter druge raziskovalne naloge, kot so energetska bilanca Gorenjske, analiza o vzgoji predšolskega otroka za prve osnove usmerjanja v naravoslovje, analiza o stališču dijakov centra usmerjenega izobraževanja do predmeta samoupravljanja s temelji marksizma, raziskava o kadrih, o smotrnosti porabe zdravil, analiza o zmanjšanju začasne odnosnosti z dela zaradi nege bolnega otroka, projekt o daljinskem ogrevanju Kranjske gore in ropotu v mestu Jesenice ter njegovem vplivu na bivalno okolje v posameznih stanovanjskih soseskah.

Za projekte, analize in raziskave, ki jih nameravajo opraviti letos, bodo predvidoma prispevali okoli 2 milijona 900 tisoč dinarjev.

D. S.

družbenopolitične organizacije Kovinarja takoj sestale in obravnavale problematiko.

V Kovinarju minuli mesec še niso izplačali pričakovanega poračuna za minulih šest mesecev, saj zaključnega računa še niso obravnavani in se ni bil znani poslovni rezultat. Zdaj, ko je znani, bodo lahko izplačali za okoli 30 odstotkov višje osebne dohodke, kar pa obenem ne pomeni, da bodo komunalni delavci zdaj dobro plačani. Še vedno ostaja njihov osebni dohodek na dnu občinskega povprečja, čeprav je resnici na ljubo tudi treba povedati, da med komunalnimi organizacijami na Gorenjskem in tudi v Sloveniji zaslužijo celo nekaj več.

Očitno je torej, da komunalnim organizacijam nikakor ni lahko, saj jih kar tretjina v Sloveniji posluje z izgubo. Srečujejo pa se tudi z drugimi težavami, od fluktuacije do problematike samskih domov. Jeseniško komunalno podjetje delavcem iz drugih republik regresira hrano in stanovanje v samskih domovih z 10.000 dinarji mesečno, kar pa moti delavce z družinami, saj gre ta denar iz njihovega sklada. Delavci po samskih domovih včasih sploh nočijo vedeti, da so pravzaprav dobili za 10 tisoč dinarjev več. Zato tudi pri jeseniškem Kovinarju razmišljajo o odločitvi Železarne, ki je regrese ukinila.

Delo, ki ga opravljajo delavci tako v železarni kot tudi pri odvozu smeti, nikakor ni lahko in sploh ni cenjeno. Malo jih je, ki bi bili še pripravljeni čistiti smetnjake ali pometati po cestah. To delo opravljajo mladi fantje in zaradi našega odnosa do njihovega dela so že večkrat predlagali vodstvu, da bi ceste čistili le ponoči – sram jih je pred znanci in dekleti. Da niti ne govorimo o tem, kako občutno nam stopijo na žulji, če pravčasno ne očistijo smetnjakov pred našimi vratimi.

Zavedati se je treba, da za svoje delo prejemajo izredno malo denarja, saj se njihove delovne organizacije stalno otepajo z izgubami in ne zmrejo visokih stroškov. Prekinitev dela je samo opozorilo več, da bo treba fizično, umazano in naporno delo kakorkoli že drugače vrednotiti.

D. Sedej

Družbena režija

Nedisciplina je neznosna

V izvozno-uvoznem oddelku jeseniške Železarne trdijo, da smo za dolge in mučne administrativne postopke krivi predvsem sami – Samo moderni stroj »spomina« opravi ogromno dela v najkrajšem času

Jesenice – Jeseniška Železarna je velika slovenska izvozna delovna organizacija. V letosnjem prvem polletju so že izvozili 32.500 ton toplovaljane pločevine in proizvodov v vrednosti 12 milijonov dolarjev. Od tega so na konvertibilno področje poslali za več kot 6 milijonov dolarjev: v Italijo, po pogodbah mednarodnih kooperacij, sejemskih sporazumih, z različnimi kompenzaciskimi posli. Na vzhodni trgu so poslali za milijon in pol dolarjev proizvodov, na Poljsko, v Romunijo, na Madžarsko in kot protivrednost uvozili topli krom in ferolegure. V Sovjetsko zvezo in Češkoslovaško so v čistem kliringu izvozili za 4 milijone dolarjev proizvodov in na tej osnovi uvozili toplovaljene trakove in jekleni odpadec.

Ves pa izvoz in uvoz predstavlja ogromno dela in prav o dokumentaciji, ki jo terja zunanjetrivinska menjava, smo se pogovarjali z vodjem izvozno-uvoznega sektorja jeseniške Železarne Milanom Budjo. Pravzaprav smo pričakovali, da se bo najmanj dušil v raznih deklaracijah in aktih, a nas je prenenetil s povsem drugačnim mišljencem in dejstvi o razviti administraciji in birokraciji, ki naj ne bi prizanašala tudi našim izvoznikom, predvsem pa uvoznikom.

NAŠ SOGOVORNIK

Delavci pri zasebnikih brez možnosti za stanovanje

Kranj – Ob dnevu samoupravljalcev je prejel priznanje tudi Konrad Derlink, strokovni delavec pri kranjskem občinskem sindikalnem svetu. Poklicno se ukvarja predvsem s socialno politiko, delovnimi in življenjskimi razmerami, obveščanjem, delegatskim sistemom, samoupravno delavsko kontrolo, bedi pa tudi nad delom sindikalne organizacije delavcev, zaposlenih v zasebnem sektorju. Medtem ko govoril o priznanju, ki ga je prejel za samoupravna prizadevanja, tudi razmišlja, kako se nekatere stvari prepočasi premikajo. Nedvomno ima v mislih tudi reševanje stanovanjskega problema pri zasebnikih zaposlenih delavcev, ki zadnja leta ne morejo rešiti svojih stanovanjskih potreb.

Že odkar je bil leta 1981 sprejet zakon o stanovanjskem gospodarstvu, skušamo urediti stanovanjske razmere delavcev pri zasebnikih. Obrtniki namreč združujejo sredstva za vzajemnost in solidarnost, 3,72 odstotka bruto osebnega dohodka, preostalega, kar v združenem delu ustreza skladu skupne porabe, pa ne. Združeno delo poleg teh 3,72 odstotka združuje še okoli 7 odstotkov za stanovanja, nekatere večje tovarne, Sava denimo, celo nad 10 odstotkov. Čeprav zakon pa tudi družbeni dogovor o stanovanjskem gospodarstvu pravita, naj se stanovanjske razmere delavcev pri zasebnikih urejajo tako kot za delavce v združenem delu, ni ustrezne tolmačenja, kako to stvar izpeljati.

Zadnja štiri leta je torej oteženo reševanje stanovanjskih potreb delavcev pri zasebnikih, ker zakon tega ni določeno opredelil. Toda v Škofji Loki in Radovljici so problem s pomočjo tamkajšnjih obrtnih združenj zadovoljivo rešili. Tudi v Kranju naj bi šli po tej poti.

Obrtne združenje naj bi sprejelo sklep o združevanju sredstev, trdi Konrad Derlink. »V temeljih plana stanovanjske skupnosti za srednječno obdobje je treba opredeliti potrebe. V Kranju računamo na 30 posojil za gradnjo, nakup in plačilo samoudeležbe, vsaj take so potrebe. 4-odsotna prispevna stopnja, ki bi jo poleg odstotka za vzajemnost in solidarnost odvajali obrtniki, bi bržkone zadoščala. Če je bilo lani, denimo, za solidarnost zbranih za staro milijardo sredstev, prav toliko pa za vzajemnost, bi pri 4 odstotkih dobili dodatne štiri stare milijarde za posojila. S tem bi rešili precej prisilcev za stanovanja.«

Ne le obrtniki, tudi delavci pri njih premalo vedo o pomenu sindikalne organizacije. V sindikatu delavcev pri zasebnikih je letos včlanjenih 400 delavcev (leta 1978, ko je organizacija nastajala, jih je bilo 26). Tudi slednji se premalo zavedajo, da so tako kolektivna pogodba kot stanovanjske razmere, prehrana, letovanje in podobno v veliki meri odvisni od sindikata.

D. Z. Žlebir

Jesenica Železarna ima pri izvozu več prednosti, saj leži tik ob mejni železniški in carinski postaji in se sporne zadeve lahko hitreje rešujejo. Poleg tega sploh nimajo manjših pošiljk od vagonskih, blago pa je ene vrste in enakega assortimenta. Za carinske deklaracije je vse to veliko enostavnejše, saj ne potrebujejo stotih deklaracij, ker ne izvažajo stotih vrst blaga. V njihovem vagonu, ki je vreden najmanj 12 tisoč nemških mark, ni pinjane assortimenta.

Dejstvo je, da ima izvozno-uvozna služba dolgoletno tradicijo, v njej pa delajo strokovnjaki, ki se na posel spoznajo. Tudi oni se srečujejo s problemi administracije v Beogradu ali doma, a so trdnopričani, da se pri nas neupravičeno negoduje nad postopki če da so dolgotrajni, neučinkoviti, birokratiski. Izvozniki in uvozniki morajo dopuščati, da vsaka služba zahteva potrebne dokumente in niti en sam ni nepotreben, saj tudi v svetovnem poslovnom svetu veljajo enaki postopki.

Res pa je, da smo v izredno slabem gospodarskem položaju in da je nedisciplina našem poslovnom svetu postala že neznosna. Država jo pozna in zato ji ne ostane drugoga, kot da se zavaruje – na ta način, da tudi preko dokumentov

preverja upravičenost ali neupravičenost izvoza. Primeri manipulacije, izsiljevanja in prekupčevanja so postali tako pogosti, da je tovrstni nadzor nujen. Večkrat ko ne pa so pritožbe in negotovanja uvoznikov, ki ne morejo dobiti dovoljenj, kriča njih samih. Njihove lastne neučinkovitosti, počasnost,

zadovoljni, če, denimo, težko pravijo debelo pločevino v Avstrijo, a vseeno uspe, dobijo pa odobritev le za 75 odstotno koriščenje deviz. Se posebej, ker uvažajo le za reproducijo in nikakor ne za tržišče. A prav zaradi nemogocih razmer na tržišču se je zvezna vlada moral zavarovati in je tako prizadela tudi tiste, ki niso špekulari in reševali svoje lastne ne sposobnosti.

Milan Budja pravi, da vseko dokumentov pravzaprav ni nobena izmišljotina vlade, da jih veliko terja tudi mednarodna menjava. Pri uvozu se tako nakopičijo ovire in nastaja nezadovljstvo, v zadnjem času se posebej z novim zakonom o koriščenju deviz. Vsekakor povsod nezaželen ukrep, samo ena izmed žene države.

Dokumentacija je več ali manj nujna, tudi tako obsežna, kot je imamo pri nas. Izvozniki, predvsem pa uvozniki, bi imeli znatno manj dela in bili bi bolj učinkoviti, ko bi tudi na tem področju razmislili o nujni modernizaciji – raznoljnih sistemih – ki celo počasnost naših poslovnih sistemov – ki celo nas niso več tako zelo nedosegljivi. D. Sedej

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zasluga za narod s srebrno zvezdo

Ustanovitelji Glas občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja Casopisno podjetje Glas Kranj – Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenec, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedelj, Marija Volčjak, Cvetko Zapotnik, Andrej Žalar in Danica Zavrl-Zlebir – Fotoreporter Franc Perdan – Tehnični urednik Marjan Ajdovc – Oblikovalci: Lojze Erjavec, Slavko Hain in Tone Guzelj – Predsednik izdajateljskega sveta Mirko Birk (Radovljica) – List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah

Milan Janc, poslovodja Petrola na Deteljici:

Najbolj nam manjka prostora

Tržič — Dolga vrsta avtomobilov se je v petek ob robu ceste raztegnila skoraj do Koverja, na črpalki pa so se oblikovali kar tri kolone. Avtomobili, prikolice, čolni, motorji, kombiji pa spet avtomobili... Na črpalki hitro točijo in računajo, a gneče ne zmanjka. Pribajajo vedno novi in novi. Na desni, proti Ljubljalu, kjer se ustavljajo turisti, ki zapuščajo Jugoslavijo, je gneče še enkrat večja kot na nasprotni strani, kjer vstopajo. To je zadnja postaja pred mejo. Še zadnjič lahko natočijo bencin za bone in dinarje, porabijo še zadnji drobiž, da se jim ne bi valjal po žepih. Tujci oblegajo tudi malo prodajalno, sprašujejo po spominkih, po tem, kaj bi še lahko dobili za dinarje. Pa ni velike izbire: cigarete, slivovka, vinskiak, kasete z našo narodno glasbo. Pa sladoledi, sokovi. Človeka srce boli. Kako smo nerodni, kakor ne znamo izkoristiti zlate jame.

Takole bo na tržički črpalki še najmanj dve leti, dokler ne bosta ob novi avtocesti v Voklem na obeh straneh sezidani večji črpalki, kjer bo, upam, tudi prodajalna spominkov. Če bi morala tržička trgovina spominkov prodajati pod 'marelo' bi morale biti tu. A je skrita in pozabljenja v mestu. Kaj pomaga dobra založenost, če kupca ni mimo! Upam, da tržički trgovski može razmišljajo, da bi na Deteljici odpali večjo trgovino s spominki. Prav tako nujna bi bila kot živilska trgovina. Ali pa bi vsaj kakšno drugo prodajalno na Deteljici dopolnilo s prodajo spominkov. Nekaj je treba narediti.

Nov val podražitev

Dražji odvoz odpadkov

V jeseniški občini so že izračunali predvideno novo ceno ogrevanja, ki naj bi bila za 36 odstotkov višja — Za polovico dražji odvoz odpadkov

Jesenice — Cene stanarin, komunalnih storitev in mestnega prometa naj bi se po dogovoru izvršnih svetov povečale postopoma: prvi na začetku leta, drugič pa po posameznih dejavnostih.

V občini so se stanarine povečale za 37 odstotkov 1. julija. Julija je že polovica slovenskih občin povečala cene komunalnih storitev. Po podatkih republiškega komiteja za tržišče predstavlja v nekaterih primerih povečanje cen več kot 100 odstotkov.

V jeseniški občini, kjer bodo v naslednjem ogrevalem sezonu za ogrevanje 209.000 kvadratnih metrov površin porabili 168.000 GJ, so izračunali, da bi morale biti nova cena za kvadratni meter ogrevanja 124,26 dinarjev mesečno, cena sanitarne tople vode pa 872,85 dinarjev mesečno na osebo. Ker na tem področju nimajo izgub, predlagajo, da se povečanje cen opravi septembra ali oktobra. Ogrevanje naj bi se tako podražilo za 36 odstotkov.

Povsem drugače pa je s ceno odvoza smeti in odpadkov, saj komunalci beležijo za 3 milijone in pol dinarjev izgube. Ne dohittevajo stroškov in dozajajo, da jih je od 50 slovenskih komunalnih organizacij le 12, ki imajo nižje cene odvoza za gospodinjstvo. V delovni enoti so zaradi izredno nizkih osebnih dohodkov že nastale motnje v poslovanju. Jesenice komunalci trdijo, da imajo visoke stroške zato, ker je območje od Rodin do Rateč precej oddaljeno. Jeseniškemu izvršnemu svetu so predlagali, da povečajo cene komunalnim storitvam — z veljavnostjo od 1. julija dalje — za 48 odstotkov. Gospodinjstva naj bi plačevala 3,05 dinarjev za kvadratni meter,

Milan Janc, poslovodja Petrolove črpalke v Bistrici pri Tržiču — Foto: D. Dolenc

Pa pustimo spominke. Danes smo se na Deteljici ustavili zaradi črpalk same, to je namreč prva in zadnja bencinska črpalka ob novi gorenjski avtocesti. Prva za turiste, ki prihajajo čez mejni prehod Ljubljalu, in zadnja, ko se vračajo domov. Vse do Petrolove črpalke Lom na avtocesti proti morju avtomobilist ne more kupiti bencina. Razen, če v Ljubljani zapelje s ceste. Prometa je več kot prejšnja leta, kajti tujcev je letos, lahko rečemo, rekordno število. Čez Ljubljalu jih pride precej več tudi zaradi slabe ceste v Podkoren. In črpalki sta prepolni. Grajeni sta za normalne razmere in ne da se ju širiti kar po butal-

sko. Zato je potrebna res velika strpnost, tako pri turistih kot pri delavcih na črpalki, da delo normalno poteka.

Na Deteljici smo se pogovarjali z Milanom Jancem, poslovodjem Petrola v Bistrici. Povedal nam je, da so kar dobro organizirani. Na desni strani, proti Ljubljalu, streže ves dan po pet delavcev, dva pa sta dežurna ponoči; na levih pa so po trije ali štirje. V pomoč so dobili delavce iz Kranja in Nakla, kjer so zdaj črpalke poštano razbremenjene, pa še študente so zaposlili čez počitnice. Medtem ko je danes izstopna črpalka odprta noč in dan, pa obratuje vstopna le od 6. do 22. ure. Na desni strani imajo štiri črpalke za super bencin, na levih pa tri. Nobena dodatna črpalka, pravi Milan Janc, ne bi tu ničesar spremenila, ker je premalo prostora, za vrsto do črpalk. Pridno morajo delati, hitro, da je čakanje čim krajše. Tudi oskrba z gorivom iz centralnega skladišča je v redu. Le avtokari Slovenije in Jugoslavije jim je zmanjkal in si zdaj pomagajo z reklamnimi avtokartami Slovenije in dela Istre. Vsak pa mora malo potreti. Še ves mesec bo tako. Bo pa tudi denarja! Na vstopni strani 'pokasirajo' po 6, na izstopni pa tudi prek 10 starih milijard dinarjev na mesec. Če bi bilo več prostora, če bi imeli tudi drugega blaga več na prodaj, bi bilo pa še več. Kar ponudiš, prodaš, so spoznali fantje na črpalki. To je resnično točka, ki bi jo morali Tržičani bolj izkoristiti.

D. Dolenc

3. STRAN GORENJSKI GLAS

Največja letošnja pridobitev je vodovodni sistem Radovna, pri črpališču v Lescah so ga minuli petek slovesno odprli, spregovoril je predsednik radovljiske občinske skupščine Bernard Tonejc (na desni). Foto: F. Perdan

Na slovesnosti ob otvoritvi vodovoda Radovna so sodelovali tudi gasci, ki so poskrbeli za simbolični curek. Foto: F. Perdan

V Lescah dovolj pitne vode

Minuli petek so ob radovljiskem občinskem prazniku slovesno odprli vodovodni sistem Radovna; za radovljisko občino, posebej pa za Bled in Lesce, je velika pridobitev, ki je v štirih letih veljala 240 milijon dinarjev

Lesce — Vrsto let je bila oskrba s pitno vodo na območju Bleda in Lesc problematična, v poletnih mesecih celo kritična. Težav poslej ne bo več, saj so v petek, 2. avgusta, odprli vodovodni sistem Radovna. Slovensko, kakor se ob občinskem prazniku spodbija, saj je to letošnja največja pridobitev. Vodovod z zajetjem v Radovni in drugimi spremljajočimi objekti so gradili štiri leta, veljal je 240 milijon dinarjev. Njegove zmogljivosti so tolikšne, da na tem območju ne bo več težav s pitno vodo, odpirajo se možnosti za nove gradnje, ki so bile poprej poseljebi v Lescah tudi zavoljiti oskrbe s pitno vodo dvomljive.

Cevovod so v Lescah priključili na črpališče pri hipodromu. Da bo dovolj vode prišlo tudi v leške hiše, bodo seveda morali izboljšati vodovodno mrežo v naselju. Kasneje nameravajo cevi potegniti do vodohrama v Hrašah, s čimer bodo vodovod Radovna povezali z vodovodom iz Drage in Smokuča. Slednja dva bodo tako razbremenili, saj se zdaj dogaja, da v poletni suši za zajetjem ostaja struga potoka prazna. Več vode bo tako lahko pritekelo tudi do Radovljice, več je bodo lahko odvajali tudi proti Črnivcu, kjer pa je propustnost cevovoda skromna.

Z novim vodovodom bodo v Radovni zajemali 400 sekundnih litrov vode, strokovnjaki so izračunali, da bi jih lahko 600, torej vodotok ne bo ogrožen. Nov vodovod bo na svojem območju zadostil potrebe po vodi do leta 2030, saj so položili dovolj velike cevi. Še več, okoli 100 sekundnih litrov vode jim bo celo ostajalo. Problematična oskrba s pitno vodo je torej dolgoročno rešena.

Povedati velja še to, da je voda iz Radovna izredno čista, računajo, da je ne bo treba klorirati. Ker bodo opustili črpališča v Grabčah pri Krnici, na Dobravci pri Bledu in pri hipodromu v Lescah, ki bodo ostala le kot rezerva, lahko rečemo, da bodo Blejci in Leščani poslej pili čisto studenčnico.

M. Volčjak

ČE STE NAROČNIK,
BERETE GORENJSKI GLAS
ZA 60 ODSTOTKOV
CENEJE! TOREJ,
NAROČITE SE NA
GORENJSKI GLAS!

Nova lakirnica v mojstranskem Lipu

V temeljni organizaciji LIP Mojstrana so zgradili novo sušilnico in kotlovnico: letno prihranijo 300 ton nafte — Zdaj odpirajo tudi sodobno lakirnico

Mojstrana — V temeljni organizaciji zdrženega dela Lip Mojstrana, kjer izdelujejo vhodna in garažna vrata, leta za letom modernizirajo proizvodnjo. Pred dvema letoma so končali veliko naložbo rekonstrukcije obratov, zgradili pa tudi novo sušilnico in kotlovnico. Ko zdaj koristno izkorisčajo lesne odpadke, so precej prihranili tudi pri porabi gorilnega olja. Ocenjujejo, da letno prihranijo okoli 300 ton nafte prav radi nove naložbe. Sušilnica in kotlovnica sta nova in moderna pridobljene.

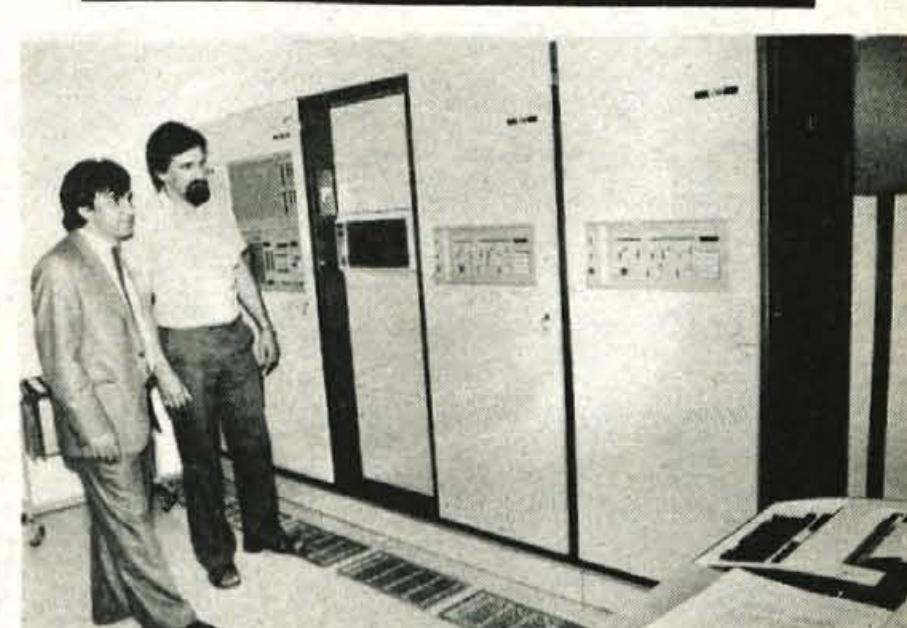
Z novo, sodobno tehnologijo so v Lipu v Mojstrani že zeli le izboljšati svoj proizvodni program in občutnejše prodreti na tuja tržišča. Začeli so z izdelavo masovnih vhodnih vrat, ki jih kupujejo Nemci in ostalo zahodno tržišče. Letos bodo ta vrata razstavljeni na sejmu v Celovcu, dosegli pa so tudi domačemu kupcu, ki ima denar. Vrata iz smrekovega lesa so dodatno obdelana s kvalitetnimi površinskimi premazi, so trpežnejša, funkcionalna in masivna stejno pa 60.000 dinarjev.

Tudi nihajoči proizvodnji se nekoliko pozna, da se manj gradi, da imajo gradbinci manj dela. Pozna se tudi manjša kupna moč in tisti, ki vrata, vhodna ali garažna, že morajo kupiti, posegajo po cenejših. Zato ostaja njihova možnost in priložnost v prodoru na tuji trg, ki pa sprejema le kvalitetne in masivne izdelke.

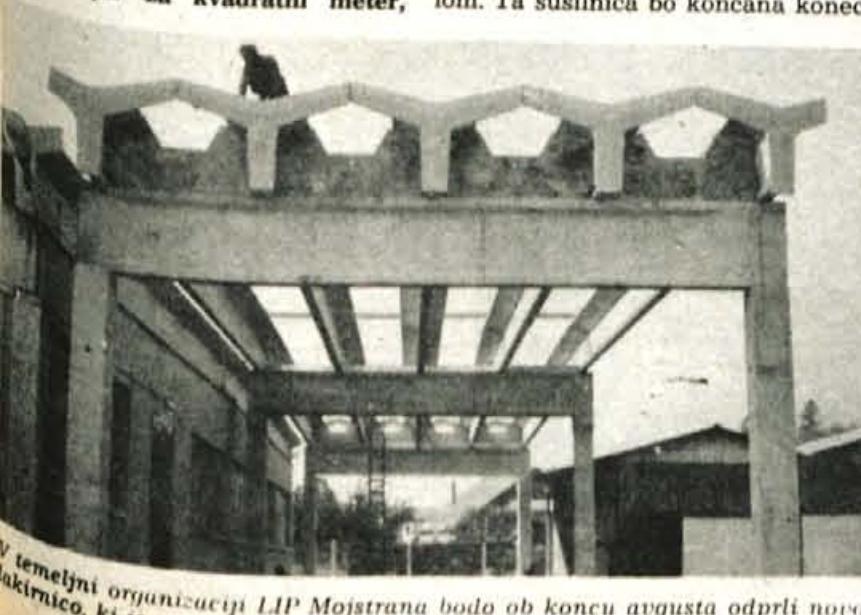
Temeljna organizacija v Mojstrani zaposluje le domače delavce iz bližnjih krajev in vasi, precej težav pa imajo z bolezenskimi izostanki zaposlenih. Pravijo, da so starejši delavci nekdaj delali v slabih delovnih razmerah, na žagah in v zastarelih lesnih obratih, in zdaj vedno boljbolejajo. Prav zato zdaj modernizirajo proizvodnjo in v okviru delovne organizacije na Bledu intenzivno skrbijo za letni oddih, saj od 1.100 zaposlenih lahko v domovih na morju ali planinah dnevno letuje 150 delavcev.

D. Sedej

alplex/železniki
30 let

Novo telefonsko centralo slovesno izročili namenu — Ob prazniku občine Kranj so na Planini slovesno izročili namenu novo rajonsko avtomatsko telefonsko centralo, ki so jo od lani gradili Podjetje PTT iz Kranja, Iskra Telematika in Tigrad iz Ljubljane. Nanjo bo moč priključiti 7.000 telefonskih priključkov, od tega 6.000 dvojčkov, ne le na Planini, temveč na vsem levem bregu Kokre od Predosej do Prebačevga. Ko bodo v prihodnjih letih tudi druge v Kranju širile in obnovljavele telefonsko omrežje, bo centrala zmogla kar 20 tisoč priključkov. Naložba je veljala 142 milijon dinarjev, poleg Podjetja PTT iz Kranja in samoupravne interesne skupnosti za PTT jo je omogočilo tudi sto temeljnih organizacij kranjskega gospodarstva. Novo telefonsko centralo je v četrtek, 1. avgusta, slovesno odpril Henrik Peternej, predsednik izvršnega sveta kranjske občinske skupščine. Na sliki: vodja montaže Janez Horvat iz Iskre Telematike in Nebojša Zurovac iz PTT, prvi inovator te delovne organizacije, pri računalniku, ki krmili novo rajonsko telefonsko centralo. (dž) — Foto: F. Perdan

V temeljni organizaciji LIP Mojstrana bodo ob koncu avgusta odprli novo lakirnico, ki je za proizvodnjo velika pridobitev.

Trikrat hura za brigadirje

Zdaj gre pa zares. Gozd bo vendarle dobil tisto, kar mu že tako dolgo obljudljajo: cesto in vodovod. Te dni se v zgornjem delu zapeljete v Gozd že po novi cesti. Lepo je speljana, široka. Sredi njiv, ob zanjtu, že polagajo prve zidake za črpališče in strojnico, v strmem bregu nad Podlogarjem pa 26 brigadirjev koplje jarek za vodovod. Tržički mladinci so obljudili, da bodo skopali 460 metrov vodovodnega jarka in to oblubo tudi drže. Ko so se prvič lotili izkopa, je bila to resnično bolj slab akcija. Le peščica mladincev se je odzvala in skopali so le kakšnih 20 metrov. Strašno vroče je bilo pa še tista maratonska glasbena oddaja je bila na televiziji. V sredo, 31. julija, pa so prišli v Tržič mladi iz pobratenege Zaječarja, ki bodo šli skupaj s Tržičani na mladinsko delovno akcijo v Dornavo pri Ptiju, kjer bodo tudi gradili vodovod. V četrtek so se skupaj zagrizli v strmi breg. Na Podlogarjevih njivih so tržički mladinci že par dni prej postavili velik vojaški šotor, toda dež, ki je močil zadnje dni, je vse povsod silil vanj. Mladi Zdravko Podlogar je brigadirjev na široko odpril vrata svojega skedenja. Tu so si postlali, tu tudi jedo in vedrijo. Le nekaj odej naj jim še posljejo iz Tržiča, pa bo vse dobro.

Mladi iz Zaječarja so tu gonilna sila. Niso za sestankovanje, raje potegnjeno delo v večer, kot da bi poslušali kakšno politično uro. Malo časa imajo na voljo in 460 metrov izkopa ni malo. Ampak izkopal bodo, pa če kopljejo tudi celo noč, pravijo. Če bi jim v petek do poldne ne nagaialo vreme, bi verjetno tudi vse zasuli, če bi le bile cevi pravočasno položene. Tole je nekakšno ogrevanje za pravo brigado v Ptiju. In ker so pridni in zagnani gostje, tudi domaći nočejajo zaostajati. Izkop je iz ure v uro vse daljši. Saj so žulji, to že, a hitro je tu Mladen s svojo bolničarsko torbo, razkuži, obvezne in delo teče naprej. Človek res komada verjame, da ti otroci — res so otroci, saj so iz Zaječarja po večini trinajst do petnajstletniki — toliko zmorejo.

</div

Plemljeva hiša na Bledu žalostno propada

Blejski kotiček sramote

Za Plemljevo hišo na Bledu ne skrbi nihče, zob časa jo je tako krepko načel, da turističnemu Bledu ni v ponos, kar bi lahko bila, temveč v sramoto — Ali res ni druge rešitve, kot da Plemljevo spominsko sobo zapro?

V središču Bleda, v njegovem najlepšem predelu, kjer Prešernova cesta zavije proti hotelu Jelovica in naprej na turistično promenado ob jezeru, stoji Plemljeva hiša. Hiša blejskega rojaka, svetovno znanega matematika in začetnika slovenske matematične šole Josipa Plemlja (1873–1967). Lahko bi bila v ponos turističnemu Bledu, tam bi se lahko shajali matematiki in fizički iz vsega sveta, kakor so se, ko je Plemlj živel.

Toda ni tako. Plemljeva hiša žalostno propada, zanjo ne skrbi nihče. Postala je blejski kotiček sramote.

Že obcestna tabla, ki so jo pripeli kar na drag javne razsvetljave, je nemogoče barve in oblike. Pogled na hišo in dvorišče pa odkriva klaverno podobo zanemarjenosti in propadanja. Na pročelju ni več moč prebrati, kaj je tam pisalo. Kovana ograja ob glavnem vhodu rjaví. Okna, strehe, posebej leseni del hiše naravnost kličejo po pravilih. Se slabše je zadaj, za hišo. Trava na vrtu ni pokošena, sadne-

mu drevju se pozna, da nihče ne skrbi zanj. Vse naokrog je toliko navlake, da bi morali krepko zavzhati rokave.

Pika na i pa je »novogradnja« tik ob glavnem vhodu. Začasni stanovalci so tam postavili garažo, če bi temu lahko tako rekli. Čudno, da se obnjo ne spotakne noben inšpektor, saj so običajno na Bledu zelo natančni.

Pri stranskem vhodu je moč priti v Plemljevo spominsko sobo, ki so jo odprli leta 1973, ob stoletnici Plemljeva rojstva. Seveda morate poprej dobiti ključ, saj soba nima poklicnega skrbnika in uradnih ur. Vedeti morate torej, da vam bo nedkanjo Plemljevo delovno sobo, knjižnico in druge dokumente prijazno razkazala Alenka Plestenjakova, ki stanevale v hiši čez cesto. Poučuje matematiko v blejski osnovni šoli, kjer vodi tudi šolski krožek, ki skrbi za Plemljevo spominsko sobo. Šolarji občasno počistijo razstavne prostore in sprejemajo obiskovalce, predvsem šolske izlete v spomladanskem času. Vsako

Josip Plemlj ima nedaleč od svoje hiše spomenik, postavili so ga na vrtu blejske gostinske šole. Na njem je zapisano njegovo življenjsko reči: Matematika mi je bila življenjska potreba in umetniški užitek.

Tudi vhod v Plemljevo spominsko sobo ni nič kaj ugleden.

leta se tam zborejo Vegovi nagrjeni, ki imajo predavanja v blejski osnovni šoli. V hiši je deset sob, vse niso uporabne, prav vse pa so potrebne temeljite prenove.

»Plemljevo spominsko sobo obiskujejo predvsem šolarji, pridejo tudi turisti pa matematiki in fiziki z vseh koncov sveta, ki cenijo Plemlja in njegovo delo, zbirali so se, ko je Plemlj živel. Kar sram me je, ko jih peljem tja in vidim, da so opazili, kako Plemljeva hiša propada. Mislim si, da bi bilo najbolje, če bi Plemljevo spominsko sobo kar zaprli in njegovo zapuščino pokazali le tistim, ki jih zanima v strokovnem pogledu, ne pa, da jo razkazujemo turistom, ki nato sprašujejo, zakaj hiša propada,« pravi Alenka Plestenjakova, kot kaže ena redkih, ki jo skrbi usoda Plemljeve hiše. Na Plemljevo spomin je navezana kot matematičarka, vežejo pa jo tudi sorodstvene vezi, saj je bil Plemlj poročen z njeno tetko Julko Hočevarjevo.

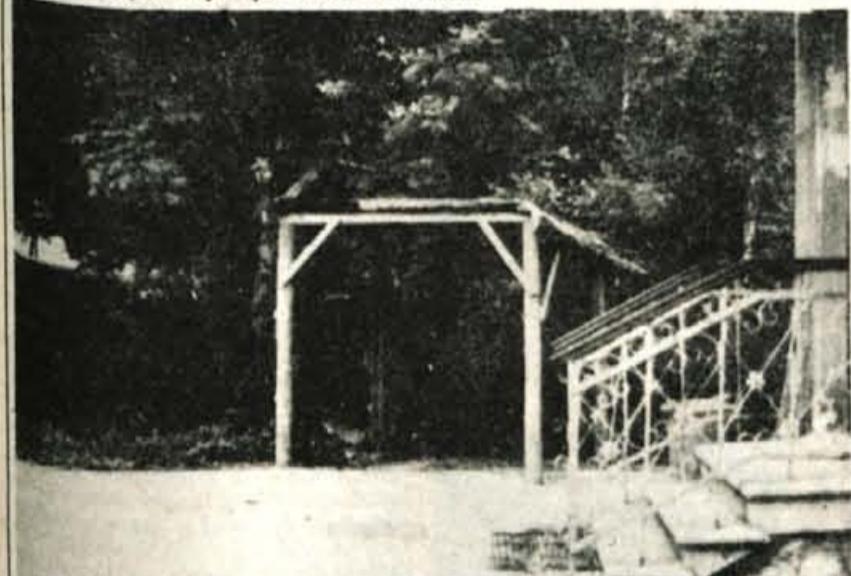
Ko načenjam vprašanje, kako rešiti Plemljevo hišo pred propadom, se moramo seveda ozreti v preteklost. Josip Plemlj, ki je umrl leta 1967, je preživel svojo edino hčero, ki otrok ni imela. Naslednikov torej ni bilo, ostal pa je Plemljev zet Kajetan Kavčič, ki je tasta zelo cenil in skušal uresničiti tisto, kar si je Plemlj želel. Hiša naj bi postala počitniški dom, shajališče matematikov in fizikov, ki naj bi na Bledu preživili počitnice. Hiša je zato zapustil slovenskemu društvu matematikov, fizikov in astronomov, ki ima svoj sedež v Ljubljani. Vmes so posegli še najni denki deželi Kavčičevih sorodnikov, ki pa se za hišo ne zmenijo. Društvo slovenskih matematikov torej ni edini, vendar pa je glavni lastnik Plemljeve hiše. Slepko po prej lahko rečemo: to ne more biti izgovor, da so hiše prepustili propadanju, da zanjo ne skrbi nihče. Poskrbeti bi morali vsaj za hišnika, ki bi imel v hiši stanovanje in bi skrbel za vzdrževanje poslopja in urejanje. No, pred leti so ga imeli, zdaj še toga ni več. Če je hiša za društvo preveliko breme, bi pač morali poiskati drugo rešitev, če ne drugače, v dogovoru s krajevnimi dejavniki, saj Blejecem ne sme biti vseeno, kaj se dogaja s Plemljevo hišo.

Nekaj je jasno. Tako, kot je zdaj, ne more več naprej. Kajti škoda bo vse večja. Skozi streho že zamaka, poslopje bo propadalo še hitreje, kot doslej. Rešitev seveda ne poznamo. Poznati bi jo morali v društvu slovenskih matematikov, zagnani pa bi se morali tudi krajevni in občinski dejavniki.

M. Volčjak

Propadajoča Plemljeva hiša stoji v najlepšem predelu Bleda. Plemlj je želel, da bi se tudi po njegovi smrti v njej shajali matematiki in fiziki in tako preživili počitnice na Bledu.

Začasni stanovalci so poskrbeli za dodatni okrasek — tik ob glavnem vhodu so postavili garažo, če bi temu lahko tako rekli.

Za hišo je že slabše, poslopje še bolj kaže znake propadanja, na vrtu pa je vse počno navlake.

Poletni festival v Ljubljani

Odlični kranjski violinist, zdaj naturaliziran Američan in svetovlan, MIHA POGAČNIK, v dveh večerih izvedel vseh šest Bachovih solo sonat (suit)

Na dveh zaporednih solističnih glasbenih recitalih v okviru letosnjega 33. Mednarodnega poletnega festivala LJUBLJANA 1985 je MIHA POGAČNIK, slovenski svetovni violinist, po rodu Kranjčan, v Križevniški cerkvi izvedel vseh šest Bachovih solo sonat (suit). Tehten tehnični in glasbeni zalogaj, ki obsegata skoraj dve uri čiste muzike in to na enem samem samcatem glasblisu — violinini (brez spremjalje).

JOHANNA SEBASTIANA BACHA (1685–1750) v letosnjem pravljiljem evropskem letu glasbe prav gotovo nismo mogli proslaviti bolje kot prav z izvedbo njegovih šestih violinskih solo sonat (suite = partite) brez spremjalje. Od vseh šestih omenjenih violinskih solo sonat so pravzaprav samo tri prave sonate in z običajnimi označnimi sonatnimi stavkov, druge tri pa so pravzaprav suitne partite. Bach je celoten ciklus komponiral v bogatem cōthenskem ustvarjalnem obdobju (1717–23, verjetno okrog 1720). Zgrajene so na Corellijevih predhodnicah — serkvenih sonatah (sonata de chiesa) tudi za samo violinino solo. Kljub temu pa omenjeni Bachovi violinski opus (BWV 1001–6) še vedno predstavlja pravcati podvig in hkrati najbolj nenavadni solistični repertoar za violinino solo. V tem mu je podoben edinolec ciklus baročnih solo suit za violinčelo solo istega skladatelja (Bach).

MIHA POGAČNIK (roj. 1949 v Kranju), slovenski oziroma kranjski rojak, zdaj naturaliziran Američan in hkrati eden največjih violinskih svetovljakov, predvsem pa izvrsten ter najodličnejši violinisti virtuoz svoje generacije, hkrati pa učenec najsrcejnejše vrste violinskih pedagogov in umetnikov Stanič-Veronek-Ozim-Rostal, Szeryng, Gingold, se je na prvem večeru Bachovih violinskih solo sonat (suit) sprijel z malce spremenjenim vrstnim redom le-teh: Sonta g-mol (1001) in partiti h-mol (1002) in d-mol (1004). Slovitega violinista Pogačnika, ki ga prav iz letosnjega poletnega koncertiranja v domovini ali v njeni neposredni bližini poznamo tudi že z izvedbami istih del (Bled, Budimpešta, Osobje, Dubrovnik in Ljubljana), je ponovno odlikovala perfektna tehnična igra in do skrajnosti muzikalno poglobljena violinistska igra, ki je v tem godalno prav gotovo najzahtevnejšem Bachovem opusu našla izjemnega interpretata. Stroga in do skrajnosti aksetska igra za Bachovo homofono in polifonico glasbo v najzahtevnejših sonata-partitah (suitah) je tudi zaradi relativno omenjenega glasblisa značilnost violinistovske parade omenjenega izkazovanja. Tako kot že davno nazaj Bachu tudi zdaj Pogačniku niti sama violinina ni ovira za njuno raznovrstno pa zopet hkratno ustvarjalno in poustvarjalno genialnost.

Kljub že omenjenim omejitvam smo tako prisluhnili najprej uvodnemu ter hkrati enemu krajšemu del iz cikla ŠESTIH SONAT in PARTIT-Sonati št. 1 v g-molu. Značilna prisotnost fuge v vseh treh sonatah izhaja iz zadnjega dominantnega tona predhodnega Adagia, Siciliano z metrično-ritmično karakteristiko plesa ter zaključnega Presto, etudnega značaja so hkrati univerzalne značilnosti vseh treh sonat. Pogačnik jim je v precizni igri ter s kar največjo spominsko zmagljivostjo (celoten ciklus je oba večera igral na pamet) navdihnil pečat izjemne muzike, kjer pravzaprav že lahko odmislimo vse možne namige omejitev (tako nastanka kot njihove igre). Že naslednje partitno delo (h-mol, 1002) pa še nosi vse značilnosti suite: taki so njeni stavki (Allemande, Corrente, Sarabande in Bourréé). Posebna značilnost prav slednje Partite pa so prav doublji, dvojnički k osnovnim stavkom ali modificirano nadaljevanje oziroma ponovitev stavkov.

MIHA POGAČNIK je na zaključku prvega solističnega večera v Križevniški cerkvi v Ljubljani igral še najčistejše delo iz Bachovega suitnega violinskih opusa — Partito v d-molu (1004), ki je na sklepnu razširjena še v Gigue in najpopularnejši stavki celotnega Bachovega solo violinskih opusa-Chaconne. Izvrstna violinistova igra je z apoteozo po izkazovanju absolutne in hkrati univerzalne baročne glasbene zapuščine zlila v 33 variacij (chaconne ali pasacaglia) z zabrisanim plesnim izvorom (alla variacijski na ostinatni bas). Pogačnikova igra se tako izteklja v lahkotno prebiranje hudimanovo težke violinistske igre in tako kar klicala po nadaljevanju motoričnega teka za nadaljnje tri Bachove solo sonate-partite.

(nadaljevanje prihodnjič)

FRANC KRIŽNAR

**alples/železniki
30 let**

Razstava v Kurnikovi hiši v Tržiču

Fotografije Nikole Jovanoviča

Tržič — Od 12. julija do 10. avgusta se v galeriji Kurnikove hiše z barvnimi fotografijami predstavlja Nikola Jovanovič, član Foto kino kluba Vinko Mlinar — Petrol, delovna organizacija zemeljski plin Ljubljana. Kot prvi in tej izmenjavi se je v Tržiču že predstavil slikar in grafik Stane Žerko, v Ljubljani pa so razstavljali tržički likovniki Veno Dolenc, Enči Krnac in Jaka Kepic.

Ob otvoritvi razstave barvnih fotografij Nikole Jovanoviča je umetnino zgodovinar in kustos tržičke galerije Janez Šter dejal: »Avtor Nikola Jovanovič je človek, ki s fotografijo dobesedno živi. Današnja razstava je njegova 5. samostojna razstava, imel pa je že tudi eno skupinsko. Kot član folklorne skupine Tine Rožanc je prepotoval lep del Evrope, kot navdušen planinec pa planine in gore naše ožje domovine. Zanimajo ga tudi pogledi na ljubljansko mestno jedro.

Pričnoča razstava tridesetih barvnih fotografij je le majhen delček njegove bogate, dvajset let trajajoče fotografiske kariere. Nabral si je nešteto vtisov s sprehodov, planinarjen in potovanj. Težko je bilo izbrati iz mnogoterih motivnih sklopov dela za to razstavo. Ne zato, ker bi avtor ne imel kaj povedati, marveč zato, ker prostor ne omogoča postavitev

celotnega pregleda njegovih del.

Odločili smo se pokazati tri motiva izhodišča: krajino kot celoto, arhitekturo in kompozicijske posege v čisti material. V celostnih krajinah se nam avtor razkriva kot romantik barvni prelivov in iger svetlobe in senc. V mestnih pogledih se je Jovanovič objektiv preusmeril v višino in globino, bodisi na ljubljanski strehi ali na ogrodje slavnega stolpa v drzni perspektivični skrajšavah. Tu se posebej pri ljubljanskih strehah, bodisi pri cerkvi Sv. Janeza v Bohinju, je avtor izvrsten poznavalec kompozicije.

Rafinirano obdelavo ploskve izraža avtor v steklastih masah fantastičnega sveta, kjer išče podobnost mikro in makro sveta — vesolja, zlatorjavi toni teh ploskev pa so v čudovitem soskladju ambienta — galerije Kurnikove hiše.

Naj ponovim besede, kar ni moj običaj, slikarja Staneta Žerka: »Avtorjeva fotografija je topla in iz nje veje občutek za mero in kompozicijo. Kaže zrelost fotografa, ki zna uspešno reševati fotografiske, kompozicijske in barvne probleme umeščne fotografije.«

S temi besedami želim članu Foto kino kluba »Vinko Mlinar« iz Petrola DO Zemeljski plin Nikoliju Jovanoviču veliko uspeha in napredka na poti do mojstrskega naslova.«

Gostje iz pobratenega mesta La Ciotat v Kranju

Au revoir à La Ciotat!

Danes odhaja domov Skupina mladih iz pobratenega francoskega mesta La Ciotat, ki ga s Kranjem vežeta dve desetletji trdnega prijateljstva — To mesto, ki se razteza kakih osem kilometrov ob obali, natanko na sredini med Marseiljom in Toulonom, ima s Kranjem mnogo skupnega — O tem je tekla beseda s podžupanom Antoinom Gambinijem, ki je vodil letošnjo skupino, in mladim Michelom Locatelli-jem

Kranj — Dve desetletji minevata, odkar sta občinska skupščina v Kranju in mestni svet francoskega obalnega mesta La Ciotat v okrožju Bouches du Rhone podpisali listino o pobratenju. Od tedaj se v mestih vsako leto izmenjajo skupine mladih, ki utrjujejo pred leti začeto prijateljstvo. Letos se je na obisku v Kranju mudila skupina mladih nogometarjev, članov tamkajšnjega kluba. Njihov vodja, **Antoine Gambini**, v mestni vladni La

Antoine Gambini

Člani alpinistične sekcije so pomagali pri obnovi gasilskega doma.

S pomočjo alpinistov popravili stolp

Železniki — V preteklih tednih so člani gasilskega društva iz Železnikov popravljali dotrajan gasilski dom na Racovniku. Pred leti so namreč sklenili, da bodo s popravili skušali vzdrževati skoraj petdeset let star gasilski dom, z željo, da čez nekaj let postavijo novega. Zato so v zadnjih dveh letih prenovili streho in opravili večja popravila v orodišču. Velika pridobitev je tudi montaža UKV postaj, s čimer so se povezali z vsemi vozili društva do Selca do Zalenga Loga. Prejšnji teden pa so s pomočjo alpinistične sekcije pri Planinskem društvu Železniki obnovili zgornji del stolpa z lesenim opažem. Želja gasilcev pa je, da bi čimprej zgradili nov dom, kajti star že dolgo ne zadošča za spravilo sodobne gasilske opreme. Zato je gasilsko društvo začelo iskati ustrezno v Železnikih. Primerni sta predvsem bližina plavalnega bazena in lokacija pri tovarni Niko. Vendar pa so naleteli na vrsto težav, zato se o gradnji še niso odločili. »Člani upravnega odbora smo začeli resnejše razmišljati o gradnji prizidka v novem domu, kar bi bilo morda še najbolje, kajti to bo hkrati tudi najhitrejša rešitev. S tem bomo izkoristili sredstva občinske požarnne skupnosti in zgradili prepotrebne prostore,« pravi Tone Sedej, predsednik gasilskega društva iz Železnikov.

V. Primožič

Gostje iz pobratenega mesta La Ciotat v Kranju

Michel Locatelli

Ciotata zadolžen za socialne zadeve, nam je prikazal drobec iz življenja tega, Kranju tako podobnega pobratenega mesta.

»Kakih osem kilometrov ob obali, obdano z griči, razteza mesto La Ciotat, prav na meji, kjer se stika okrožji 13 Bouches du Rhone in Var 83. Zdaj steje kakih 35 tisoč prebivalcev, med katerimi je 15 tisoč mladih. Mesto živi od ladjedelnice, ki je tod edina industrija. Zaradi tega smo trenutno v precejšnji krizi, saj na starem kontinentu gradijo vse manj ladij in tako je za našo ladjedelnico tudi vse manj dela. Preti nam huda brezposelnost. Probleme blažimo z letnim turizmom. Zgradili smo vrsto umetnih plaž, kar nam omogoča, da se prebivalstvo mesta poleti celo potroji. Ugodna klima, na drugi strani pa ekonomske težave sta vzroka, zaradi katerih La Ciotat postaja vedno bolj počitniško mesto. Tu gradijo počitniške hišice, sem ob koncu tedna prihajajo ljudje, ki delajo v 35 kilometrov oddaljenih Marseillu in Toulonu. Tudi upokojenci se na stara leta doseljujejo v mesto.«

Ker je prebivalstvo večinoma delevsko, je ob volitvah komunistom in socialistom uspelo priti v koalično vlado. Vodilni so komunisti, ki so ob volitvah predstavili najpričnejši program. Ob levici je v mestni skupnosti tudi nekaj predstavnikov opozicije. Odločitve sprejema mestni svet. Torej sta si mestni Kranj in La Ciotat tudi po tej plati sorodni.

»Mesti sta se pobratili povsem naključno,« je pripovedoval Antoine Gambini. »Pobudo je dal tedanj podžupan Bensussan, ki je imel v Kranju prijatelja. Ker sta se že tedaj vladi zavedali, da prijateljstvo pomeni temeljni kamen za mir, sta tudi uradno zapečatili. V Kranju sem bil trikrat. Pred 15 leti sem pripeljal skupino mladih, pred petimi leti skupino učiteljev, pred tremi leti sem prišel z generalnim sekretarjem in županom. Ker je zlasti med mladimi v raznih spor-

tih klubih in kulturnih skupinah veliko zanimanje za gostovanje v Kranju, smo se odločili, da vsako leto pošljemo sem eno od teh skupin. Vsi se vračajo navdušeni nad Kranjem, kjer jih ljudje prijazno in gostoljubno sprejmejo. Naj se ta duh ohrani!«

Tudi mladi Michel Locatelli Kranj že dodobra pozna. Letos je tu že šestič, štirikrat je prisel s skupino, dvakrat pa zasebno s prijateljem Claudom.

»Trenutno sem brezposeln,« nam je povedal. »Tega je pri nas veliko, saj, kot rečeno, življenje daje ladjedelnica, ki je trenutno v krizi. Prvo leto brezposelnosti imam pravico do 70-odstotne plače (kot računovodja sem zaslužil 8.000 frankov), odtlej pa do 2.500 frankov podpore za brezposelnost. Veliko mladih po šoli ostane brez dela. Tako sprejemajo poletna dela, od katerih živijo tudi po sezoni. Mnogo otrok ostane na plečih staršev, brezdelnost vodi celo v kriminal. Vendar vse ni tako črno. Mnoho mladih se ukvarja s športom, pa s plesom, glasbo, petjem, v mestu imamo tudi baletno šolo ... Veliko klubov je, kjer se mladi srečujemo in sklepamo prijateljstvo. Sicer pa, kaj bi govorili, pride v La Ciotat!«

Skupni ideal — mir — skupne značilnosti in skupne želje da bi premagali ekonomske težave, Kranj in La Ciotat družijo kot še nikoli doslej. Tako je prijateljstvo po dvajsetih letih še vedno pristno in trdno, spričo vsakoletnih srečanj morda še trdnejše kot poprej. Sicer pa: au revoir à La Ciotat!

D. Z. Žlebir

Valjarji za Ameriko

V Lesnogalanterijskem obratu na Jesenicah delajo lepe lesene izdelke in gospodinjske pripomočke, ki jih prek posrednika pošiljajo v izvoz — Zasluzek je že leta majhen, delovne razmere pa so zanesljivo najtežje v jeseniški občini

Jesenice — Lesnogalanterijski obrat na Jesenicah je z okoli 50 zaposlenimi in z lastarimi stroji delovna organizacija, ki se že leta in leta trudi za svoj obstoj. Zanesljivo imajo v tem obratu delavci najtežje delovne razmere, saj skromna sredstva nikdar niso bila tako velika, da bi lahko kakorkoli modernizirali proizvodnjo. Težke deske še vedno vlačijo do delavnic, kjer se ob stružnicah kadi in praši — zdaj sicer res nekoliko manj, ker so kupili ventilatorje, a delo kljub temu ostaja nadvise naporno. Dalj časa zdržijo le redki, tudi zato, ker so osebni dohodki vedno majhni.

Tudi ti delavci hudo občutijo krizo v industriji, s katero so neposredno povezani, v lesni in pohištveni. Zanje izdelujejo lesene dele, kot se razni ročaji in manjši leseni deli. Pohištvena industrija ima polna skladišča, zato tudi naročil za jeseniški lesarski obrat ni več, pozná pa se tudi že, da se industrija usmerja v cenejšo plastiko.

Povsem so odvisni od naročil tržišča. Za Narodno radinost iz Beograda, ki izvaja, so izdelali tudi 100.000 raznih gospodinjskih pripomočkov, od kladive do valjarjev, ki so šli še najbolje v prodajo. Njihovi valjarji so bili namenjeni gospodinjam tako v Ameriki kot v Angliji. A zdaj se je zataknilo zaradi cene, kajti tudi za karnise — izdelujejo zares lepe, ročno izdelane — kot za valjarje potrebujejo pravvrsten bukov les. Temu pa je cena zelo poskočila, saj stane kubični meter že 50 tisoč dinarjev. Če bi ceno svojim izdelkov povišali, nikakor ne bi bili konkurenčni, saj je na tujem tržišču takih izdelovalcev, kolikor jih hočeš: od Tajvana do Češke. Krizi in težave so tudi s ceno na domačem tržišču, saj so jim lahko velika konkurenca številni zasebniki iz Ribnici ali Velikih Lašč, ki kooperativno sodelujejo z ljubljanskim Domom. Ti so lahko cenejši, saj so praviloma kmetje, ki imajo les doma, lesene izdelke pa napravijo z lastnimi rokami, ki so industrijskim obratom vedno lahko cenovno konkurenčne.

Jesenški strugarji nimajo svojega programa, saj so premajhni in zdržijo lahko le ob sodelovanju in v skladu s potrebnimi lesne in pohištvene industrije. Stroški proizvodnje so že tako porasli, da bodo kmaj kupili dva nova stroja, ki sta nadvise potrebna. Razmišljajo tudi, da bi ob potoku Jesenici, kjer je njihov obrat, postavili manjšo hidrocentralo in tako stroške energije vsaj omilili.

Pri svojem delu so pravi mojstri, čeprav šole za lesne strugarje pri nas ni (v Škofiji Loki imajo le skrajšen program). Hudo in težko pa je delati, če sploh ne veš, kaj bo jutri, in če veš, da boš še za takšno kvaliteto zaslužil komaj nekaj več kot znaša najmanjši osebni dohodek v Sloveniji.

D. Sedej

Poletna šola slovenskega jezika v Kranju

Šola, ki ima ime in tradicijo

Četrto leto Slovenska izseljenska matica, Filozofska fakulteta in kranjska Srednja šola pedagoške smeri pripravlja poletno šolo slovenskega jezika za otroke slovenskih izseljencev — Šola si je med izseljenci ustvarila zveneče ime, kakor da ima že dolgoletno tradicijo

Kranj — V letošnjo poletno šolo slovenskega jezika, ki je od srede julija že v polnem teku, je prišlo 55 slušateljev. Največ jih je kot vsa leta doslej znova iz prekomorskih držav, nekaj odziva pa je tudi med otroki zdomev v zahodnoevropskih državah in pripadniki narodnostnih manjšin. Vse druži isti cilj: v tujini ohraniti svoje slovensko poreklo. Poleg učenja slovenščine (pouk so letos razširili na 90 ur) so na programu tudi ekskurzije po Sloveniji, Gorenjski in bližnji okolici, učijo se folklorne plese, saj je to v tujini pri večini edino, kar jih spominja na njihove korenne, ob večerih prirejajo razgovore, koncerte in srečanja.

Kako poteka pouk, smo povprašali Janjo Perkovo, vsa štiri leta vodjo poletne šole slovenskega jezika.

»Po štirih letih smo že dobora utečeni. Imamo trden program, ki smo ga nekoliko spremenili le prvo leto, zdaj pa se je izkazal za dobrega in po njem delamo. Letošnja novost je 90-urni pouk. Širili smo ga, ker je bil program prejšnjih let preveč natrpan, pa tudi slušatelji so želeli več pouk, saj slednji prihajajo v poletno šolo zato, da se ... kaj naučijo.«

Slušatelje smo razdelili v pet razredov, ki jih vodijo lektorji Marina Zorman, Metka Čuk, Marja Bešter, Peter Weiss in Martina Križaj-Orter. Že ko se slušatelji prijavijo v slovensko šolo, med drugim ocenijo, koliko po svoji presoji obvladajo slovenski jezik. Prvi dan pouka pišejo spis, ki objektivneje presodi njihovo znanje in jih uvrsti v zahtevnostno skupino. Program pouka je prilagojen znanju, tako bi za vsako skupino posebej potrebovali poseben učni načrt. O tem bomo še razmišljali. Za zdaj skrbimo za nepretrgano delovanje tako, da k sodelovanju vsako leto vabimo iste lektorje. Tako sta dve lektorici iz svojih izkušenj letos izdelali poseben učbenik, s katerim je laže poučevati začetnike. Ostali delajo po knjigi Hermine Jug-Kranjec Slovensčina za tujce.«

● **Borut Ivanuša** živi s starši v Zvezni republiki Nemčiji. Slovensko zna, kolikor se je naučil v prvih štirih letih življenja, zato bi znanje rad dopolnil. Za poletno šolo slovensčine sta ga navdušila brat in sestra, ki sta bila v Kranju zadnji dve leti.

● **Antony Hiti** iz Clevelandova slovenčino obvlada v toliki meri, da lahko tovarišem v poletni šoli prevaja, kadar česa ne razumejo. Doma je s starši vselej govoril slovensko (če je Slovenec, mati Američanka), tudi v slovenskem klubu United Slovenian Society, kjer je igral harmoniko in trobento, je ohranjal očetov jezik. Ker ga zanimata slovenski jezik in kultura, ju je sklenil še bolj poglibljeni. Dve leti bo postal v očetovi domovini, kjer bo študiral arhitekturo. »Za videnje v drugi domovini bom malo pogrešal,« pravi. »V folklorni skupini Mengš bom igral na harmoniku, tako kot doma v Clevelandu. Tam prepevam tudi v zboru Fantje na vasi. Ce bi se hotel dobro naučiti slovensko, bi morala šola trajati vsaj dva meseca.«

● **Saga Otors** živi na Svedskem. Mati Slovenka in leto dni pouka v slovenski šoli sta ji dala nekaj te maljneg znanja. »Kaj več bi se rada naučila, ker se v Slovenijo mislim se vrniti. Tu imam sorodnike. Slovenški jezik je zelo zapleten. Več časa bi potrebovali, da se ga res dobro naučimo. Od slovenskih knjig berem le otroške, ker so druge pretežke.«

● **D. Z. Žlebir**

Mati Slovenka in leto dni pouka v slovenski šoli sta ji dala nekaj te maljneg znanja. »Kaj več bi se rada naučila, ker se v Slovenijo mislim se vrniti. Tu imam sorodnike. Slovenški jezik je zelo zapleten. Več časa bi potrebovali, da se ga res dobro naučimo. Od slovenskih knjig berem le otroške, ker so druge pretežke.«

Neznanec na motorju oropal poštarja

Iz za lope na avtobusnem postajališču v Hrastju je pred poštarja nenadoma pripeljal neznani motorist in terjal, naj mu izroči pošarsko torbo — Pismenošo, ki mu je torbo odtegnil, je neznanec udaril po glavi, mu iztrgal plen in se odpeljal proti Smledniku — Roparju, še išejo.

Hrastje — Zgodilo se je v četrtek, 1. avgusta, kmalu po deveti uri dopoldne. Pred 50-letnega poštarja Jožeta Hajdinjaka, ki je tega dne v torbi nosil prek 2,5 milijona dinarjev, je nenadoma pripeljal neznanec na težkem motorju in terjal, da mu izroči torbo.

«V roki je imel pištolo,» nam je povedal Jože Hajdinjak, doma s Planine. Že 26 let je pismenoša pri Podjetju PTT v Kranju. »V mesanci srbohrvaščine in slovensčine mi je zagrozil, da me bo ubil, če mu ne dam torbe. Tega seveda nisem hotel, zato me je s peto pištolo (ta je bila najbrž strašilna, sicer bi jo bil morda še uporabil, ko sem se branil) udaril po glavi. Padel sem, tedaj pa mi je iztrgal torbo in na motornem kolesu zbežal. Cesta je bila v tem času povsem prazna, domačini so dogodek opazili šele potem, ko sem se spet ovedel in začel klicati na pomoč.«

Neznanec je bil oblečen v modro delovno obleko, na glavi je imel belo motoristično čelado, pripeljal se je s težkim motorjem, je dodal napadeni, ki je dan po dogodku zaradi ran na glavi cakal na zdravniški pregled v kranjskem zdravstvenem domu. »Spomnem se, da je nekaj časa vozil za meno, potem pa izrabil najugodnejšo priložnost! Tega dne sem raznašal pokojnine upokojencem v Hrastjah. Do napada sem denar oddal šele kakim trem, štirim strankam.«

Ugotovljeno je bilo, da je napadelec odnesel 2,66 milijona dinarjev. Upokojencem, ki so v četrtek ostali brez pokojnine, so denar obljubili že za v soboto. Napadalca, ki je po ropu odpeljal proti Smledniku, vztrajno išejo kranjski kriminalisti.

D. Z. Žlebir

Neopremljen v steno

Mojstrana — Gorski reševalci iz Mojstrane so v petek, 2. avgusta, iz Srednjem pragu reševali žene v Spodnjem Vojimira Ježa, doma s kuharja iz Aljaževega dobrodelnega končala. Brez predpisane opreme se je izrazil v steno, vendar mu je že po doljih metrih spodrsnilo. Padel je na rame in se ranil. Gorski reševalci so ga odnesli v dolino, v jeseniško bolničnico.

V prepiru zabodel

Treči — Prepri med Jeseničanom, Mihaelom Z. in njegovom 27-letnim sinom Milanom se je v četrtek ugasil končal. Vse kaže, da sta se žene in sin v stanovanju sorodnice v treči spra zaradi denarja. Milan je prebral nož in si z njim v kopalnici skoval prerezati žile, nato pa stopil k zetetu in ga zabodel. Ranjenec je tam umrl.

Avtocesta je varna

Kranjski prometni miličniki, ki skrbijo za varnost na avtocesti Naklo—Ljubljana do cestinske postaje na Torovem, pravijo, da se je glavna gorenjska prometna žila izkazala za varno — Domači vozniki slabo poznavajo zakonitosti vožnje po avtocesti

Kranj — Kaže, da so izkušnje gorenjskega in ljubljanskega dela avtoceste povsem različne. Medtem ko se je na ljubljanskem že pripelito nekaj prometnih nesreč zaradi divjadi, ki mimo vseh predpisov prečka avtocesto, se na gorenjskem delu pohvalimo z dokajšnjo varnostjo. Kranjski prometni miličniki, ki skrbijo za varnost na avtocesti od Nakla do cestinske postaje pri Torovem, pravijo, da se kljub gostemu prometu še ni zgodila resnejša prometna nesreča. Bilo je nekaj trkov z nekaj zverižene pločevine in praskami, kar gre v glavnem na račun pomanjkljive voziške kulture domačih voznikov.

»Domači vozniki še ne znajo voziti po avtocesti,« pravijo na Postaji prometne milice v Kranju. »Težave ima-

jo pri vključevanju na avtocesto, ker ne uporabljajo pospeševalnega pasu. Na njem naj bi voznik dobil zadostno hitrost, da bi se lahko enakovredno vključil na vozni pas. Vendar se vozniki večinoma takoj s privozom vključijo v promet voznega pasu in tako ovirajo promet. Podobno je s prometom na zaviralnem pasu. Na njem naj bi voznik zmanjševal hitrost do 40 kilometrov na uro, da bi z zmanjšano hitrostjo laže odpeljal z avtocesto. Le redki domačini tako ravnajo.

Značilno je tudi prehitevanje po desni strani in po odstavnih pasovih, kar je zelo nevarno. Tudi vloge prehitevalnega pasu mnogi ne poznavajo in tako večina domačih voznikov vozi po njem kot po voznem pasu. Tuji imajo v tem pogledu več voziške kulture. Kar 90 odstotkov domačih voznikov pa namesto po voznem pasu vozi po prehitevalnem.

Tudi kak kolesar in pešec se znajda na avtocesti, zlasti na delu ceste, rezervirane za promet z motorimi vozili od Naklega do Britofa. Tu so večinoma taki, ki ne poznavajo stare ceste, ki se odcepiti na Črnivcu.

V začetku so bile na cestnih nadvozih grube radovednežev, ki so opazovale panoramo in promet avtoceste. Seveda jim, navdušenim nad novo gorenjsko pridobitvijo, ne bi nihče zameril, če ne bi nekateri na cesto metalni kamenja. No, skupine občudovalcev so se po več kot mesecu dni obratovanja avtoceste razšle, pa tudi vozniki nič več ne prihajajo s pritožbami o opraskanem avtomobilskem laku in razbitih vetrobranskih steklih.

Cetudi ob avtocesti še niso povsod postavili varovalnih mrež, se na gorenjskem delu še ni pripetila nezgoda, ki bi jo zakrivila divjad. Tudi pešci, ki bi se na cesto splazili po dobraju, so redki. Pogosteji so tisti, ki na avtocesti zaidejo, potem pa išejo najbližjega domačina, telefon ali miličnika, da bi se znašli.

D. Ž.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

PASJI KONCERT

Na Posavcu pri neki hiši redijo pet psov, da jih potem prodajajo prek časopisa. Tako je zadnjič izjavil eden od sosedov, ki ga takšno podjetje ne bi motilo, če ne bi bilo hrupnih nočnih dokazov o njem. Ob polni luni psi zganjajo prave koncerte. Ker je sosed že v letih, ko mu ni več za serenade, je prosil za intervencijo.

LEPA BESEDA NI ZALEGLA

V bifeju na avtobusni postaji v Tržiču se je četverica pretepala. Eden jo je dobil po glavi s steklenim vrčkom za pivo, druga dva sta se porezala do krvi, ko sta razbila steklo na vratih. Oboje je bil zadosten razlog, da prenehajo in se razidejo vsak na svoj dom. Tриje so navodilo tržiških miličnikov brez obotavljanja ubogali, četrti pa se je čez čas vrnil. Ker je pisan znova terjal pijačo, so ga bili prisiljeni pripreti.

DVA ZAPRTA

V okrepčevalnici Tiger na Bledu je razgrajal, nadlegoval ostale goste in si z miz sam stregel s pijačo. Ko je slednjič začel še groziti, so ga prijeli možje postave in ga zaprli. Zaprt je ostal, dokler so pri Tigru obratovali. Ko so zaprli Tigra, je smel razgrajati na prostost.

ŠE STA PRI MOČEH

Pri osemdesetih je pravi blagoslov, če si zdrav in še pri močeh. Zakonca s Primskovega sta dokazala, da sta še čila in energična. Zadnjič sta se namreč zaradi neke malenkosti sprla in stepla. Menda sta tako udrihalo drug po drugem, da so moralni vnuki klicati miličico.

MOŽ JO JE SKUPIL

V Kranjski gori sta se spopadla bivša zakonca. Mož si je namreč lastil izključno pravico do stanovanja in je ženo in otroke nagnjal ven. Kri jima je zavrela tudi zaradi plačevanja stanarine, vode in elektrike. Ker se nista mogla sporazumeti, je padio nekaj udarcev, ki so se za moža slabno končali. Miličnike je dočakal krvav.

PRVA IN DRUGA POMOČ

Ker jo je mož udaril s krožnikom, je morala Škofjeločanka iskati prvo pomoč. Tudi drugi možem postave, se ni bilo moč izogniti. Z zakoncema so spregovorili resno besedo.

NIČ GA NI BILO SRAM

Nič se ni Radovljičan sramoval z grdo pretvezo zvabiti žene iz službe (klical je, naj pride domov, ker da je otrok padel z okna), tudi se je ni sramoval potem na cesti pretepsi. Šele ko so ga prijeli in zadržali na milici, si je začel gnati k srcu.

Promet preusmerjali na Ljubljelj

Ob koncu tedna je bila na mejnih prehodih spet gneča. V petek počasi je bilo treba na Korenskem sedlu čakati največ tri ure, na Ljubljelu pa 40 minut. Zaradi preobremenjenosti Korenskega sedla so začeli promet na avstrijski strani preusmerjati na mejni prehod Ljubljelj, kjer se je proti jutru gneča nekaj razredčila. V petih kolonah je bilo treba čakati največ pol ure.

KRONIKA

Za večjo prometno varnost

Avtocesta — velika pridobitev za varnejši promet

Gorenjska slovi po svojih naravnih lepotah, pa tudi po zastarelih prometnicah, ki nas povezujejo s svetom. Zato smo veseli vsake novice o izgradnji nove ceste ali rekonstrukciji. Vsak kilometr sodobnega cestniča pomeni namreč varnejšo vožnjo. Tudi avtocesta Naklo—Ljubljana je za varnejši promet velika pridobitev. Po njej bo potekala večina prehodnega turističnega in tovorrega prometa od severozahoda proti jugovzhodu. Njen začetek pri Naklem še ni prava avtocesta, temveč sodobna dvosmerna cesta, rezervirana za promet z motorimi vozili. Obenem s svojimi priključki pa služi kot vstop na avtocesto. Prvi vtisi o prometu po njej in v okolici so zbrani. Strokovnjaki, ki sodelujejo s svetom za preventivo, opozarjajo na naslednje:

1. Ta cesta še ni vrisana na zemljevidih. Zato se pri vstopih in izstopih še mnogi lovijo, kam in kako. Že pred odcepom za Kranj in na vstopih za gorenjsko smer bi morali cesto opremiti z jasnejšo in popolnejšo signalizacijo, zlasti s smerokazi za Ljubljelj oziroma Avstrijo.

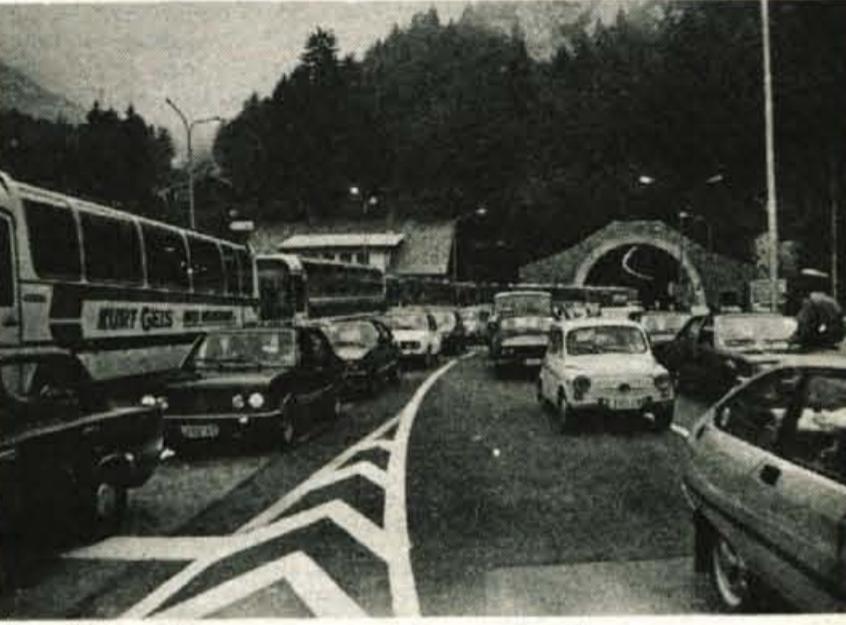
2. Na vseh vstopih na avtocesto bi bilo treba postaviti opozorilne tablice ob oddaljenosti na 250, 100 in 50 metrov. Ta potreba je najočitnejša na Polici pri Kranju.

3. Na starji magistralni cesti Bistrica—Naklo je še vedno gradbišče. Zato naj vsak voznik upošteva trenutne prometne možnosti, ki se vsak dan spreminja.

4. Zaradi vstopanja na avtocesto je pri sedanjem prometnem stanju v Kranju Cesta Staneta Žagarja postala ozko grlo. Še huje pa bo, ko bodo na njej opravljali vzdrževalna dela.

5. Z boljšim usmerjanjem prometnih tokov, rekonstrukcijo nekaterih cest, izgradnjo nove avtobusne postaje, dokončanjem Likozarjeve ceste in izgradnjo še enega mostu čez Kokro v povezavi s Stritarjevo ulico bi bila povezava Kranja v vse smeri normalizirana, kar bi ponovno novo veliko pridobitev za varnejši promet.

Mrak

Rekorden prestop meje

Mejni prehodi so v teh dneh docela obremenjeni, saj čeznje ob koncu tedna potuje okoli 250 tisoč turistov s 55 tisoč osebnimi avtomobili — Kljub temu čakalna doba, razen za avtobuse, ni predolga

Na gorenjskih mejnih prehodih vlada gneča, kakršne že lep čas ni bilo. Zlasti ob koncih tedna beležijo rekorden prestop, kakih 250 tisoč turistov, med katerimi je kajpak največ tujcev, ki te dopustniške dni potujejo na Jadran. Glavnino prehodov je pripisati glavnima cestnim prehodom, Korenskemu sedlu in Ljubljiju, ki sta imela pretekla dva konca tedna 210 tisoč potnikov. Preden je bilo Korensko sedlo odprto, je glavno breme nosil mejni prehod Ljubljelj, zdaj pa so prehodi dokaj enakomerno porazdeljeni. Tudi prek Ratečke obilica turistov. Minula dva konca tedna je mejo tam prestopilo 11 do 12 tisoč gostov s 4 tisoč vozili, med katerimi so pretežno prikoličarji. Tudi Jezersko ima nekoliko več prometa, toda z ostalimi tremi cestnimi prehodi se ne more meriti. Tudi meja na železnici ima med dopusti veliko gnečo. Vsi redni vlaki so polni, ob vsakem koncu tedna pa običajno pričakujejo nekaj posebnih vlagov.

dali, da pričakujejo koli 270 ali 280 tisoč prehodov, nekaj več gneče da bo verjetno ob izstopu. Podatkov zadnjega konca tedna z gorenjskih prehodov sicer nimamo, najbrž pa je bilo tako kot minula dva konca tedna. Tedaj je bil promet prek meje dokaj tekoč, le avtobusi so morali čakati nekaj dlje.

D. Ž.

POŽARI

POGOREL KOZOLEC

Srednja vas v Bohinju — V sredo, 31. julija, je izbruhnil požar na kozolcu Albina Konavca iz Srednje vase v Bohinju. Med neurjem je vanj udarila strela. Ključni pomoči domačih gasilcev je ogenj kozolec dočela uničil, tako da gmotna škoda znaša 50 tisoč dinarjev.

VELIKA ŠKODA V POŽARU

Jesenice — Pri obhodu plinskih naprav je eden od delavcev jeseniške Železarne v četrtek, 1. avgusta, na strehi strojne delavnice opazil dim. Brž je obvejil varnostnika in gasilce, da so prišli in požar zadušili. Ogenj je izbruhnil v priročem skladišču v oddeku strojnih delavnic, se od tod razširil na streho in jo uničil. Vzrok za požar, ki je napravil za okoli 3 milijone škode, še raziskujejo.

OGENJ V SKLADIŠČU

Jesenice — V skladišču gotovih izdelkov jeseniške Izolirke je v sobotu, 3. avgusta, nastal požar, v katerem je zgorelo kakih 3.800 kvadratnih metrov izolacijskih blazin v vrednosti 1.200.000 dinarjev. Iz pogovora z delavci in gasilci Izolirke je razvidno, da manjši požari niso nobena redkost, saj med zvite bale izolacijskih blazin včasih zaide drobec žlindre ali razbeljenega železa. Tie bale so doslej vedno uspeli izločiti, tokrat pa so tlenje prepozno opazili.

D. Ž.

NEŠREČE

UMRL V BOLNIŠNICI

V četrtek, 1. avgusta, je v ljubljanskem Kliničnem centru umrl 27-letni Jože Šorli s Podjelja. Ponesrečil se je bil minuli pondeljek, ko se je z motornim kolesom peljal po cesti Jereka — Koprivnik.

DO SMRTI POVOZIL PEŠCA

Jesenice — V jeseniški bolnišnici je v nedeljo, 4. avgusta, za posledicami prometne nesreče umrl 62-letni Rihard Bobič z Jesenic. Na prehodu za pešce pri odcepnu za valjarno na Jesenicih ga je povozil voznik kombija, 36-letni Čedomir Buručić, doma v občini Žabari. Ne da bi

Gorski reševalci so pripravljeni

Helikopter najhitreje rešuje življenja

Gorski reševalci iz Mojstrane si želijo, da bi se v Sloveniji čimprej rešili problemi z nakupom helikoptera — Planinska sezona se šele začenja — Klasično reševanje je naporno, predvsem za ponesrečene

Mojstrana — Lani so gorski reševalci, člani Gorske reševalne službe postaja Mojstrana v Triglavskem pogorju opravili kar 25 reševalnih in poizvedovalnih akcij. Njihovo prizadetvo, predvsem pa nadvse humano delo prav dobro poznajo alpinisti, planinci ali naključni izletniki, ki se jim je v hribih pripetila lažja ali težja nesreča.

Načelnik Gorske reševalne službe z Mojstrane je znan alpinist in gorski reševalec Janez Brojan.

«Letos se planinska sezona pravzaprav šele začenja in v Triglavskem pogorju ni bilo veliko nesreč,» pravi Janez Brojan. «Slopa se posamezno preventivno delo planinskih društav, ki zgledno vzgajajo mlade planince in kasnejše alpiniste. Ljudje se tudi vedno bolj zavedajo, da mora biti v planinah dobro oblečen, sposoben, da ne sme precenjevati svojih zmogljivosti. Se vedno pa se nesreče zgodijo in v 95 odstotkih je kriv človek, ki bodisi odhaja iz koče v prelahkem oblačilu, ne upošteva vremenskih razmer ali pleza tam, kjer je zanj pretežko. Nesreče so tudi med izkušenimi planinci in alpinisti, vendar glede na število alpinistov ne bi mogli govoriti, da so nesreče med njimi zelo pogoste.

V minulih obdobjih so bila leta, ko je bilo gorskih nesreč izjemno veliko, predvsem težjih. Bila so obdobja, ko se je poznala množičnost v nekaterih slovenskih alpinističnih odeljkih in odsekih iz drugih republik.

Gorski reševalci smo dobro opremljeni, čeprav so stalne težave z nabavo opreme, ki je večinoma uvožena in zelo draža. Denar za reševalno opremo se zbirata predvsem s prostovoljnimi prispevkami delovnih organizacij, tistih, ki razumejo, da moramo za hitro in učinkovito reševanje imeti dobro opremo. Doma so jo začeli izdelovati nekateri zasebni-

ki, kar je spodbudno. Zdaj moramo, denimo, za nosila odšteti 250 tisoč dinarjev, lahko pa se ob klasičem in težjem reševanju povsem uničijo. Po eni sami klasični akciji se lahko odvrže tudi vrh, ki stane 25 tisoč dinarjev, pa razne vponke in druga oprema, ki nikakor ni poceni, čeprav jo prek komisije pri Planinski zvezi Slovenije prejmemo za polovico ceneje.

Gorski reševalci — v Mojstrani nas je 25 — si tudi želimo čimveč helikopterskega reševanja, ker ni le najnajkrovitejše, in za poškodovanec najugodnejše, temveč tudi znatno cenejše od klasičnega.

Vedeti je treba, da imamo izvrstne in sposobne

helikopterske pilote, ki nadvse dobro obvladajo tehniko. Ponesrečenec je lahko rešen v eni uri, medtem ko klasično reševanje terja veliko napora, trpljenja ponesrečenega, reševalca izgublja več dni in noči. Strošek ure helikoptera je majhen v primerjavi z obrabljenim, več milijonov vrednem opremo in tudi reševalcem je tako ali drugače treba povrnil stroške zaradi odnosnosti z delom, pravi JANEZ BROJAN.

Gorski reševalci opravljajo svoje delo povsem zastonj, zanj ne dobre — razen hranarine — nikakršnega plačila. Tudi ponesrečenci pri nas ne plačajo stroškov reševanja, lahko se reševalcem le zahvalijo ali pa tudi ne. Včasih so ponesrečeni hvaležni, zgodaj pa se tudi, da reševalce med akcijo zmerajo in se pritožujejo.

Z Janeza Brojana je bila najtežja reševalna akcija pred leti, ko so reševalci v Severni steni in helikopter zaradi slabega vremena ni mogel pristati. Reševalci so od 7. ure zvečer do 8. ure zjutraj in končno ponesrečenca z 800 metrov višine spustili v dolino Vrat.

V svetu imajo poklicne reševalce, pri nas rešujejo le tisti, ki so sami voljni in pripravljeni, da se podajo v steno. Ljubitelj planin ali tudi alpinist nista lahko obenem že dobra reševalca. Za ta humani vzgib je treba veliko več in vse, saj se za sočloveka tvega tudi lastno življenje. Gorskim reševalcem so taka humana dejanja že v njihovi vesti in zvesti, v značaju in osebnosti.

D. Sedej

Janez Bukovnik (levo), sekretar Smučarske zveze Slovenije, predaja pokal Jožetu Zaletelu (v sredini), predsedniku smučarsko-skakalnega kluba Iskra Delta-Triglav, v minuli zimi najboljšega skakalnega kolektiva v državi. Skrajno desno: Jože Javornik, predsednik tehnične komisije Iskre Delta-Triglav. — Foto: F. Perdan

Skakalci za pokal Kranja in Thalerjev memorial

Zmagoslavje domačinov

Med mladinci je slavil Janez Globočnik in med člani Bojan Česen (oba Iskra Delta-Triglav Kranj).

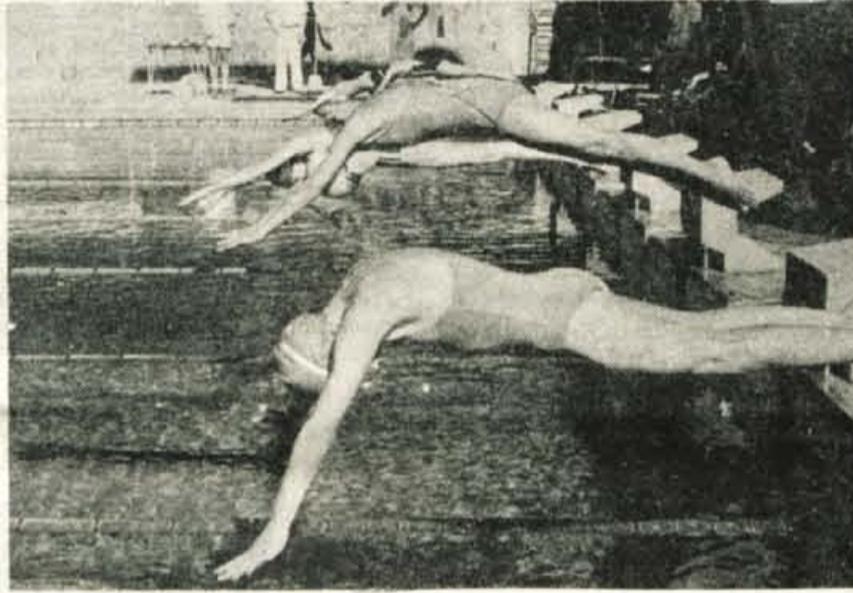
Kranj — Smučarsko-skakalni klub Iskra Delta-Triglav je v počastitvah občinskega praznika priredil na 55-metrske skakalnici na Gorenji Savi tekmovanje v smučarskih skokih za pokal Kranja in v spomin na Francija Thalerje. V prijetnem vremenu in na dobro pripravljeni skakalnici se je pomembilo prek petdeset tekmovalcev iz Avstrije, Italije, Zvezne republike Nemčije, Madžarske in Jugoslavije. Med mladinci je prepričljivo zmagal domačin Janez Globočnik, ki je skočil najdlje v prvi in drugi seriji. Med prvo deseterico so se uvrstili še štirje kranjski skakalci. V članski konkurenči se je z dobrim skakanjem, predvsem z odličnim slogom, izkazal Bojan Česen, med prvi deset pa se je prebilo še sedem kranjskih skakalcev.

V soboto je bila ob izteku skakalnice na Gorenji Savi tudi manjša slovenska, na kateri je sekretar Smučarske zveze Slovenije Janez Bukovnik predal pokal smučarsko-skakalnemu klubu Iskra Delta-Triglav, v minuli zimi najboljšemu skakalnemu kolektivu v državi. Priznanje je v imenu tekmovalcev, trenerjev in klubskih delavcev prevzel predsednik kluba Jože Zaletel. Skakalci Iskre Delta-Triglav so bili lani najuspešnejši tudi v tekmovanju za Pokal cockte.

Rezultati — mladinci: 1. Globočnik (ID-Triglav) 209,6 (51, 52,5), 2. Strehar (Elektrotehna Ilirija) 201,6 (50, 51), 3. Mubi 149,7 (49, 49), 6. Lipar 180,0 (46, 45,5), 8. Šmid 173,9 (45, 44,5), 9. Knafej (vsi ID-Triglav) 173,8 (47,43); člani: 1. Česen 206,0 (50, 49), 2. Globočnik

Bojan Česen (Iskra Delta-Triglav) — zmagovalec med člani na tekmovanju v smučarskih skokih za 14. pokal Kranja in 3. Thalerjev memorial — Foto: F. Perdan

Najboljši jugoslovanski mlajši pionirji in pionirke so se dva dni merili za naslove državnih prvakov v radovljiskem letnem kopališču. — Foto: F. Perdan

Državno prvenstvo za mlajše pionirje v Radovljici

Triglav prvi, Radovljica četrta

Radovljica — Plavalni klub Radovljica je prvič v svoji zgodovini pripravil v letnem kopališču pod Oblio gorico državno prvenstvo. V dvodnevnom tekmovanju se je pomerilo 190 mlajših pionirjev in pionirke iz 34 klubov iz vseh republik in pokrajin, razen s Kosovom. Mladi plavalci kranjskega Triglava so bili brez konkurence, osvojili so osem naslovov državnih prvakov in ra-

zen tega še kopico drugih in tretjih mest. Domačini se tokrat niso izkazali le kot dobiti organizatorji, temveč tudi kot uspešni tekmovalci. V skupni razvrstitvi so zavzeli četrto mesto, za kranjskim Triglavom, Ljubljano in zagrebško Mladostjo, po treh četrtinah tekmovanja pa so bili še celo mesto višje. Zadnji dan prvenstva so se izkazale zlasti radovljiske pionirke, ki so v štafeti 4 × 100 metrov mešano postavile rezultatom 5:07,93 tudi nov državni rekord za mlajše pionirke A. Med pionirji so bili najuspešnejši Braco Vojničič in Roni Pikec (oba Triglav) in Kire Filipovski (Student Skopje) s po tremi zmagami, medtem ko je med pionirkami Sanda Malič (Mladost Zagreb) osvojila štiri naslove državnih prvakinj.

POMEMBNEJŠI dosežki gorenjskih plavalcev v plavalku: **pionirji** — 200 m kravlj: 1. Pikec (Triglav) 2:20,56, 200 m prsno: 1. Vojničič 2:56,65, 3. Rus (oba Triglav) 3:04,44; 100 m delfin: 2. Vojničič 1:12,52, 400 m mešano: 2. Bogataj (Triglav) 5:39,47, 3. Rob (Radovljica) 5:43,92; 400 m kravlj: 1. Pikec 4:50,42; 200 m hrbitno: 2. Ogrizek (Triglav) 2:41,08; 200 m mešano: 1. Vojničič 2:37,69; 4 × 100 m kravlj: 2. Triglav 4:30,57; 100 m kravlj: 3. Pikec 1:06,15; 100 m prsno: 1. Vojničič 1:21,99; 200 m delfin: 2. Vojničič 2:41,59; 4 × 200 m kravlj: 1. Triglav 9:39,53; 1500 m kravlj: 1. Pikec 18:55,04, 2. Vojničič 18:55,46; 100 m hrbitno: 3. Ogrizek 1:17,85; 4 × 100 m mešano: 1. Triglav 5:12,54; **pionirke**: 100 m delfin: 2. Rob (Radovljica) 1:15,23; 400 m mešano: 2. Bogataj (Triglav) 5:39,47, 3. Rob 5:43,92; 200 m hrbitno: 3. Bogataj 2:43,10; 200 m mešano: 3. Bogataj 2:43,22; 4 × 100 m kravlj: 2. Radovljica 4:40,57; 200 m delfin: 2. Rob 2:39,98; 4 × 200 m kravlj: 2. Radovljica 10:07,52; 4 × 100 m mešano: 1. Radovljica 5:07,93 (rekord SFRJ za mlajše pionirke A).

Ekipni vrstni red: 1. Triglav 724 točk, 2. Ljubljana 345, 3. Mladost 334, 4. Radovljica 314, 8. Titovo Velenje 246 itd.

Sobec: 54 ekip na šahovskem turnirju — Šahovsko društvo Murka iz Ljubljane je v počastitvah praznika radovljiske občine pripravilo v nedeljo v kampu Šobec 12. mednarodni moštveni šahovski turnir, na katerem je nastopilo 50 moških in 4 ženskih ekipe. V prvi, najkakovostenijski skupini, je zmagala ekipa Stola iz Kamnika pred Metalno iz Maribora, sekundo Tomo Zupan iz Kranja, Jesenicami in Impolom. V drugi skupini je bilo najboljše Kočevecje pred Iskro Automatikom iz Ljubljane in Postojno, v tretji Fronta iz Ljubljane pred Iskro Commercom in Škofjo Loko ter v četrti skupini Komunalno podjetje Ljubljana pred Velenjem III. Pri ženskah je bila prva Murka pred Kranjem, Jesenicami in Murko III. Pri ženskah je bila prva Murka pred Kranjem, Jesenicami in Žalcem. — Na sliki: Francka Petek prejema v imenu ženske ekipe Murke pokal za osvojeno prvo mesto. — Foto: F. Perdan

Poletni utrip pod Poncami

Nekaj let je dom v Planici žalostno propadal, zdaj je objekt z depandanso obnovil novi lastnik, ki se trudi, da bi Planico obiskalo več ljudi — Pikniki z znanimi ansamblimi in dobra domača kuhinja

Planica — V teh vročih poletnih dneh komajda kdo pomisli na Planico, ki je tako zelo obiskana pozorni, v času smučarskih skokov in poletov. Vendar pa svetovno znana dolina pod Poncami nikakor ne sameva, saj jo obiskujejo številni turisti in planinci, ki so namenjeni v Tamar, izletniki, ki jih vodiči pripeljejo iz bližnje Kranjske gore ali malce bolj oddaljenega Bleda. V lepih dneh je pod skakalnicu polno ljudi.

Zadnje leto je poletna Planica obiskana tudi zato, ker je imela Zveza telesnih organizacij iz Ljubljane srečno roko pri izbirosti gostinčarja, ki naj bi prevzel in upravil z nekdanjo »Ilirijo«. Dom v Planici je bil dolga leta povsem zapuščen, stavba je začela propadati, zato je bilo treba čimprej rešiti.

Ko je dom v Planici in depandanso prevzel Vojko Korošec iz Ljubljane, je moral najprej temeljito obnoviti streho in notranjost, se posebej pa depandanso, kuhinjo in restavracijo. Adaptacija je terjala precej denarja, vendar je uspela, tako da je danes prav prijetno posediti v domu sred zelenih gozdov

in prekrasne narave. Gostje se tu zadržujejo samo prehodno, veliko pa je tudi takih, ki prespijo ali pa vzamejo penzion: stane le 1.500 dinarjev.

Pod skakalnico razumljivo prihajo tudi športniki, zdaj v domu prebivajo in pod Poncami trenirajo kolesarji Roga iz Ljubljane, prišli bodo atleti Ilirije, skakalci, mladinci in pionirji.

Vojko Korošec, ki mu izvirnih idej in gospodarske zagnanosti ne manjka, si je v domu v Planici omislil tudi disco v spodnjih prostorih, kjer veljajo popolnoma enake cene kot v restavraciji. V depandansi pa bodo zgradili pravo savno, ki naj bi bila nared že letos oktobra.

Lastnika obisk v zimski sezoni ne skrbi, želi si le, da bi prišlo več poletnih gostov. Nekdanji slovenski domi prav gotovo ni bil spodbuden, zato si šele mora — z dobro postrežbo in razmeroma nizkimi cenami — ponovno pridobiti ugled. Zato je poskusil tudi s poletnimi nastopi ansamblom in s sodelovanjem kranjskogorskoga hotela Kompas. Junija so na pikniku v okolici doma igrali Slaki, septembra bo goste zabaval ansambel Henček.

Poletna turistična oživitev Planice bi se pravzaprav posrečila le, če bi se bližnje turistične agencije smelejše odločale za izlete v Planico. A zdi se, da je nekaterim turističnim vodičem odveč in preveč naporno, zato se še vse premalo avtobusov v dalj časa ustavi v tem prelepem kraju. Planica še zdaleč ni poletno turistično izkoriscena, kajti od velikih občinskih načrtov, kako bi se dalo poživiti poletni turizem pod Poncami, so, žal, ostali le načrti. Morda bo le podjetnemu Vojku Korošcu uspelo, da postane Planica nekoliko bolj živahna.

D. Sedej

**Blagovnica
Kranj**
Prešernova 10
tel. 064 22 080

GOSTINCI, POZOR!

Da bo vaša ponudba hladna in osvežujoča potrebujete

**hladilne pulte,
gostinske hladilnike in
aparate za sladoled.**

Obenem si oglejte tudi linijske pulte
in topotne črpalki.

**KOMUNALNO OBRTNO
IN GRADBENO PODJETJE KRANJ, n. sol. o.**

TOZD OPEKARNE b.o.
objavlja prosta dela in naloge

— VOZNIKA VILIČARJA

Pogoji: — izpit za vožnjo z viličarjem in eno leto delovnih izkušenj,
— delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

— KV ELEKTRIKARJA — VZDRŽEVALCA

Pogoji: — poklicna šola elektro stroke in eno leto delovnih izkušenj,
— delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati na navedena prosta dela in naloge naj pošljajo vloge na naslov: KOGP Kranj, Komisija za delovna razmerja TOZD Opekarne.

Rok za prijavo je 8 dni od dneva objave.

**OBČINSKA ZVEZA SMUČARSKIH ORGANIZACIJ
JESENICE**
Ledarska 4

razpisuje prosta dela in naloge

SMUČARSKEGA TRENERJA za vodenje občinske selekcije v alpskem smučanju

Pogoji: — visoka ali višja šola za telesno kulturo — smer alpsko smučanje,
— tri leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj v 15 dneh oddajo pisne ponudbe z dokazili o polnjevanju pogojev in kratek opis dosedanjega dela v smučarskem športu.

**RUDNIK URANA ŽIROVSKI VRH
v ustanavljanju
GORENJA VAS — TODRAŽ**

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom:

SKLADIŠČNIKA

Pogoji: — poklicna ali srednja izobrazba ustrezne smeri,
— vozniški izpit B kategorije,
— 2 leti delovnih izkušenj,
— delo v 2 izmenah,
— poskusno delo en mesec,
— uspešno opravljen zdravniški pregled pred sklenitvijo delovnega razmerja.

Kandidati naj prijave z dokazili (spričevali) o izpolnjevanju pogojev pošljajo v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

O izbiri bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 30 dneh.

KLADIVAR ŽIRI

Delavski svet DO razpisuje javno licitacijo za prodajo naslednje opreme:

— SHAPING (brez pogonskega motorja)

Izklicna cena 266.000,00 din.

Licitacija bo 21. avgusta 1985 v prostorih Kladivarja Žiri s pričetkom ob 11. uri.

Oglej opreme od 8. avgusta 1985 dalje.

Polog: 10 odstotkov od izklicne cene, ki se plača (zavaruje) pred pričetkom licitacije in je vračljiv takoj po zaključku licitacije.

Davek: v izklicni ceni ni všteti prometni davek. Plača ga kupec sam.

Predstavniki delovne organizacije morajo predložiti potrjeno pooblastilo.

Enakopravno sodelujejo fizične in pravne osebe.

Industrijski kombinat PLANIKA KRANJ

Komisija za delovna razmerja DSSS objavlja prosta dela in naloge

VODENJE TEHNOLOGIJE MATERIALA

Zahtevamo: — visoko strokovno izobrazbo kemiske smeri,
— 4 leta delovnih izkušenj,
— znanje enega svetovnega jezika,
— sposobnost komuniciranja in poučevanja,
— uspešno opravljeno trimesečno poskusno delo.

Pisne ponudbe sprejema kadrovski oddelek kombinata Planika Kranj, Savska loka 21, v 8 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po poteku roka za vložitev prijav.

HOTELSKO TURISTIČNO PODJETJE BLED TOZD Turizem in rekreacija

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. VODJE VZDRŽEVALNE SLUŽBE

Pogoji: — obvladan program V. stopnje strokovne izobrazbe kovinsko predelovalne usmeritve — smer kovinarstvo in strojništvo,
— za izvajanje del in nalog se je možno usposobiti v 3 letih,
— opravljen vozniški izpit B kategorije,
— opravljen tečaj za vzdrževanje hladilnih in klimatskih naprav,
— poskusni rok traja tri mesece.

2. SKLADIŠČNIKA IN NABAVNEGA REFERENTA za trgovsko blago (en delavec)

Pogoji: — obvladan program IV. stopnje strokovne izobrazbe ekonomske usmeritve — smer poslovno finančna ali trgovska dejavnost,
— za izvajanje del in nalog se je možno usposobiti v 12 meseceh,
— opravljen vozniški izpit B kategorije,
— poskusni rok traja dva meseca.

3. VZDRŽEVALCA — KLJUČAVNIČARJA na žičnicah

Pogoji: — obvladan program IV. stopnje strokovne izobrazbe kovinsko predelovalne usmeritve — smer kovinarstvo in strojništvo,
— za izvajanje del in nalog se je možno usposobiti v 12 meseceh,
— tečaj za avtogeno varjenje,
— poskusni rok traja dva meseca.

Delovno razmerje pod 1., 2. in 3. se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Vloge in dokazila o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: TOZD Turizem in rekreacija, Cesta Svobode 13, Bled, s pripisom »komisiji za delovna razmerja«.

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA ŠKOFJA LOKA

razpisuje v skladu s 175. členom statuta in na podlagi sklepa razpisne komisije z dne 24. 7. 1985 imenovanje

VODJE SKRAJŠANIH OBLIK VZGOJE PREDŠOLSKIH OTROK Z DELNO OBVEZNOSTJO V ODDELKIH za štiriletno mandatno dobo.

Kandidati za opravljanje razpisanih del in nalog morajo izpolnjevati poleg splošnih, zakonom o združenem delu določenih pogojev, še naslednje pogoje:

— je vzgojitelj predšolskih otrok,
— ima najmanj 3 leta delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitom, od tega najmanj 2 leti dela s predšolskimi otroki,
— ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in nalog VVO.

Kandidati naj svoje vloge opremljene z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljajo v 15 dneh po objavi v zaprti ovojnici z oznako »za razpis« na naslov Vzgojnovarstvena organizacija Škofja Loka, Podlubnik 1 d, Škofja Loka.

O imenovanju bomo kandidate obvestili v 15 dneh po dnevnu izbire.

DOM UČENCEV IVO LOLA RIBAR KRANJ

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

ČISTILKE

Pogoji:
— polkvalificirana ali ne-kvalificirana delavka,
— delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas.

Pisne prijave pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

Informacije dobite po telefoni 22-590.

DELFIN
vam nudi
bogato
izbiro
**SVEŽIH
IN ZAMRZNJENIH
RIB**

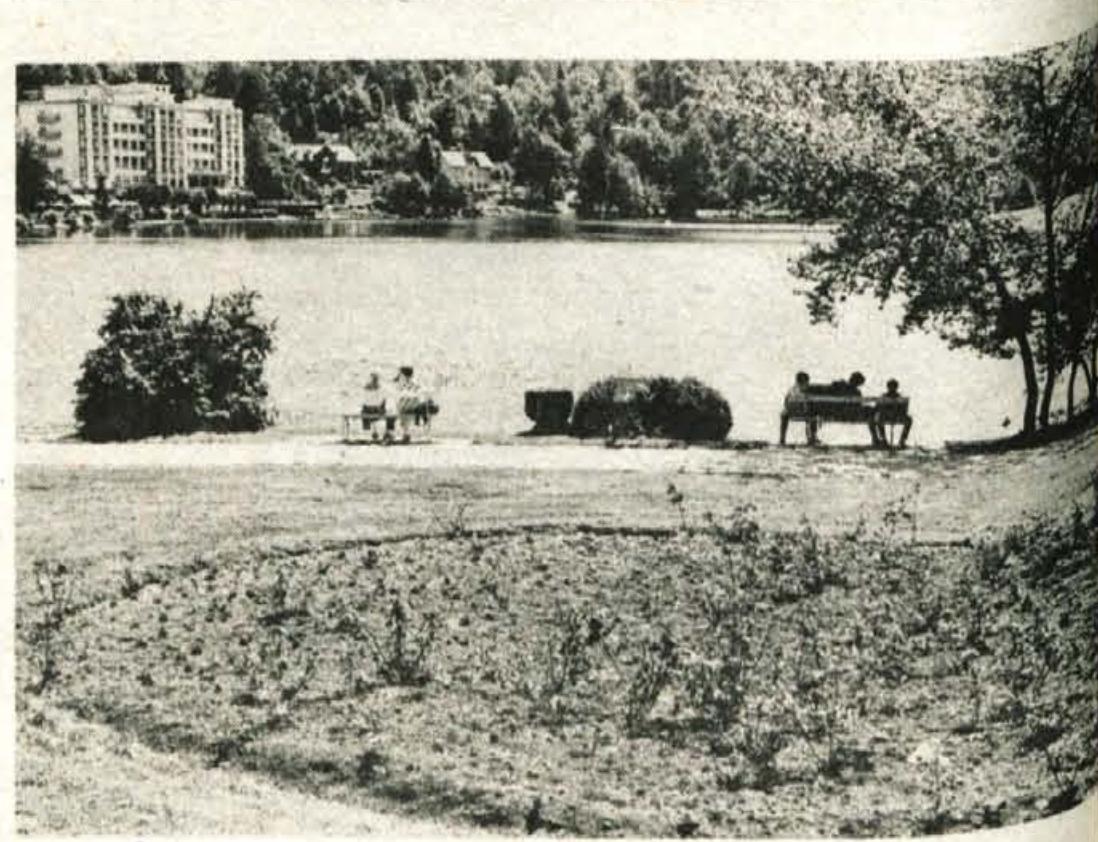
KAMNI SPOTIKE

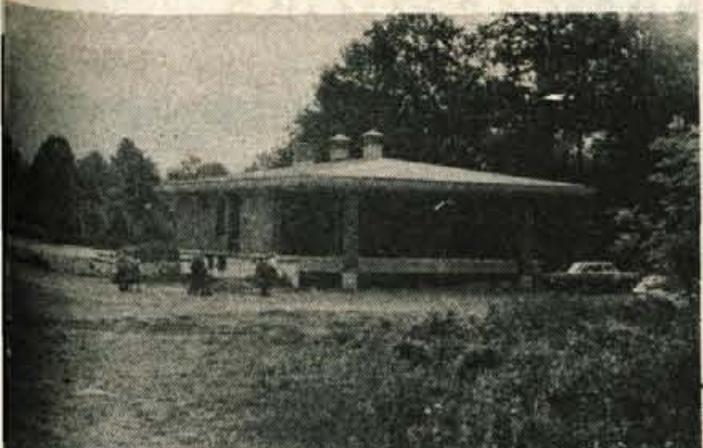
Kdaj se bo udrla? Od Festivalne dvorane proti Park hotelu je ob jezeru prometna sprehajalna pot, po kateri številni turisti hodijo, občudojujo ribe v jezeru, se sončijo ali počivajo. Ko pa morajo čez deske, se marsikomu previdno ustavi korak, kajti nikomur se ne zdi vredno, da bi deske pritrdir ali namestil nove. Kaj bo, če se kdo spotakne? — Foto: F. Perdan

Odpadki turističnega vala — Ob turističnem valu, ki je letos pljušnil prek meja, smo dobili tudi obilo navlake na naša obcestja. Te, skozi okno odvržene konzerve, ki »krasijo« naravo ob črpalki na Bistrici pri Tržiču, so le dokaz več, da turistično sezono še kako občutijo tudi komunalci. — Foto: F. Perdan

Posel za blejsko vrtnarijo — Ob jezeru na Bledu so vrtnice in ostale plemenite cvetlice na parkovnem nasadu vzele slovo in zdaj vesoljni turizem z domačini vred zre na to puščo... Foto: F. Perdan

Se vedno samo v planu — Jeseniška komunalna skupnost naj bi letos končno le namenila denar za dokončno izgradnjo objekta na pokopališču na Blejski Dobravi, saj zanje vsako leto zmanjka denarja. Pokopališče na Blejski Dobravi se vedno bolj širi, obiše ga veliko ljudi, ki pa, žal, tu ne morejo kupiti ne sveč ne rož... — Foto: D. Sedej

Kdo ve, kaj naj bi pomenila cestna napisna tabla? Tokrat so se tisti, ki so jih obcestni napisni hudo napot, lotili krajavnega napisa nadvse temeljito, tako da so zbrisali posamezne črke. Označba napoveduje kraj Kočno ali Pojane nad Jesenicami. — Foto: D. Sedej

alples/železniki 30 let

Stabilizacijsko kolo

Nemalo spremnosti je potrebne, da se obdrži na enem samem malem ponyevem kolesu. Cegnarjevemu Marku, ki je letos dokončal 7. razred v osnovni šoli Lucijana Seljaka v Stražišču, pa gre vožnja z »enokolesom« kar dobro »od noge«. Kilometer poti od Drulovke do Oreheka je mimogrede za njim. V cirkusih smo včasih videli te vrste kolesa, takole stabilizacijsko opuljena. No, da bi sli v širšo proizvodnjo, ne gre priporočati, za počitniško zviranje mularije, kot nalašč. — Foto: D. D.

Umrl je moj dragi mož

PAVLE DEMŠAR

Izkriš upokojenec
in udeleženec NOB

Od njega se bomo poslovili v sredo, 7. avgusta 1985, ob 15. uri na pokopališču v Sr. Bitnje, kjer tudi leži.

Zaluboči: žena Mici ter Lado z družino
in drugo sorodstvo

MALI OGLASI

tel.: 27-960

PRODAM

Prodam 10 tednov stare rjave JARKICE. Stanonik, Log 9, Šk. Loka 9505

Prodam 1.500 SKODEL in 100 kv. metrov OPAŽA. Informacije na tel.: 62-742 9662

Ugodno prodam več rabljenih ZAJČNIC. Britof 181, Kranj 9682

Prodam nov MITOR za čoln T 4.5, kratka os za 7.5 SM, telefon 24-883 9688

Prodam VRTNO URO, 150 × 250, primerno za čebelnjak. Gmajnica 85, Komenda 9725

Punte, dolge 2,3 m, prodam. Informacije dopoldne na telefon 25-261, int. 323 9726

Prodam rabljen kombiniran ŠTE-DILNIK (4 elektrika 2 plin), HLA-DILNIK in otroško POSTELJICO z jogijem. Žun, Dražgoška 7/VII, telefon: 22-573 9727

SINCLAIRE spectrum ugodno prodam. Tel.: 35-364 9728

Prodam »KREDENCO« in mizo iz programa LIPA — Tennessee; informacije na tel.: 22-777 9729

Prodam 2.000 kosov navadnega rabljenega ZIDAKA Peter Košnik, Trstenik 35, 64204 Golnik 9730

Prodam rabljeno KUHINJSKO POHŠTVO s kotom. Naslov v oglašenem oddelku 9731

Prodam 1 tono CEMENTA, 500 kg APNA, 60 l LAKA Lesol — brezbarvni in žensko KOLO na pet prestav. Šiler, Stružev 62, Kranj 9732

Prodam 80-litrski BOJLER, star eno leto, in PIPO ter pipi s TUSEM za kopalinico. Boro Kondič, Ul. Moša Pijade 5 ali DOM JLA 9733

Prodam 30 vreč APNA po stari ceni. Sv. Andrej 3/A, Šk. Loka 9734

Prodam nahrbitno MOTORNO SKROPILNICO. Začetek 40, Cerknje 9735

Rabljen barvni TELEVIZOR Nordmende prodam. Mohorič, Bled, Valvazorjeva 4 9736

Prodam skoraj nov FOTELJ. Ogled dopoldne. Natalija Hribar, Ložnjak Hrovata 9, Kranj 9739

Ugodno prodam lamelni PARKET — hrast (50 kv. metrov), tel.: 38-380 po 15. ur 9740

Prodam barvni TELEVIZOR Gorenje z daljinskim vodenjem, v garniciji, in 1 kubik PLOHOV. Gorenje, Gradnikova 7, Kranj 9741

Prodam dobro ohranljeno otroško športno KOLO; tel.: (064) 45-064 9742

Rjave JARČKE, odišene nesnice, dobite pri Bidovcu v Srednji vasi 7, Golnik od 9. 8. 1985 naprej 9743

Prodam opremo za RAZVILJANJE črno-belih filmov. Telefon: 70-064 9744

Prodam novo KRITINO ETERNIT 40 × 40 za 200 kv. metrov strehe, po ugodni ceni. Rožna ulica 32, Senčur, telefon: 41-021 9745

Poceni prodam letošnje SENO. Marija Pogačar, Sp. Gorje 43 9746

Prodam PUNTE in BANKINE, tel.: 45-338 9747

Prodam PRIKOLICO za avtovleko. Tel.: (061) 841-244 9748

Prodam termoakumulacijsko PEČ 6 kW in Iskra Hi-Fi RADIO. Tel.: 50-131 9749

Prodam TRAKTOR Zetor, tip 70-11, moč 62 KS, star 4 leta s 1200 urami. Marko Kavčič, Gabrie 4, 61223 Blagovica 9750

Prodam večjo ali manjšo količino stresne OPEKE. Boštjan Burnik, Tičova 57, Jesenice 9751

ŠTEDILNIK Gorenje (2 plin, 4 elektrika) ugodno prodam; telefon: (061) 612-055 9752

Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK znamke Fischer. Tel.: 61-425 popoldne 9753

Smrekov OPAŽ, 8 × 400 cm, 34. kv. metrov, izredne kvalitete, nujno in ugodno prodam, tel.: 80-068 okoli 20. ure 9754

Prodam manjšo nemško MOTORNO KOSILNICO, sirina grebena 110 cm, Izidor Arik, Črnivec 8, Brezje 9755

Prodam rabljene DESKE in LE-TVE 3 × 5, tel.: 44-640 9756

Prodam 15 kub. metrov DESK in PLOHOV; tel.: 79-036 popoldne po 15. uri 9757

Prodam 2 tedna starega BIKCA silentalca. Hraše 34, Lesce 9758

Prodam skoraj nov črno-bele TELEVIZOR po ugodni ceni. Informacije po tel.: 21-409 popoldne 9759

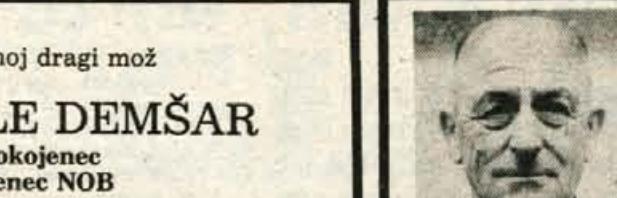
Poceni prodam malo rabljen PRALNI STROJ obodin. Naslov v oglašenem oddelku 9760

Prodam malo rabljen 175 litrski HLADILNIK. Zoran Homec, Kladišče Žiri, (064) 69-300, dopoldne 9763

Prodam GOBELIN Zadnja večerja — volna 135 × 60. Informacije v Turističnem društvu Škofja Loka 9785

Prodam KUHINJSKE ELEMENTE, tel.: 60-361 vsake dan okrog 20. ure 9786

KUHINJO Marles Petunijsa (tudi hladišnik in štedilnik) ugodno prodam, lahko po kosih. Ogled po 17. uri. Tajnšek — Seljakovo naselje 3, Kranj 9787

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega očeta, starega očeta in moža

ŠTEFANA TOMŠIČA

iz Hlebc

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem za izrečeno sožalje, darovanovo cvetje in vence ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala Internemu oddelku bolnice Jesenice, dr. Mencingerju, sodelavcem Verigarna in TIO, GG — Bled DE Radovljica, Gasilskim društvom, godbi na pihala iz Lesc, praporščakom, govornikom in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

VSI NJEGOVI!

8. avgusta bosta minili dve leti, odkar si zatisnil trudne oči. Kako prazen je dom brez tebe. Ne mine ura, danje noč, da ne bi bil v naših srčih navzoč, ljubi ata in mož,

FRANC SELJAK

Vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob, najlepša hvala.

VSI NJEGOVI

V SPOMIN

Min ili žalostni sta leti dve, odkar zapustil dom in svoje drage si, na tvojem grobu roža le cveti, ki grenka solza jo rosi.

V torek, 6. avgusta 1985, sta minili dve leti, odkar nas je zapustil mož, oče in stari oče

ALOJZ ŠILAR

iz Zg. Bitenj

Zaluboči: žena Anka in hčerka Nada z družino

ZAHVALA

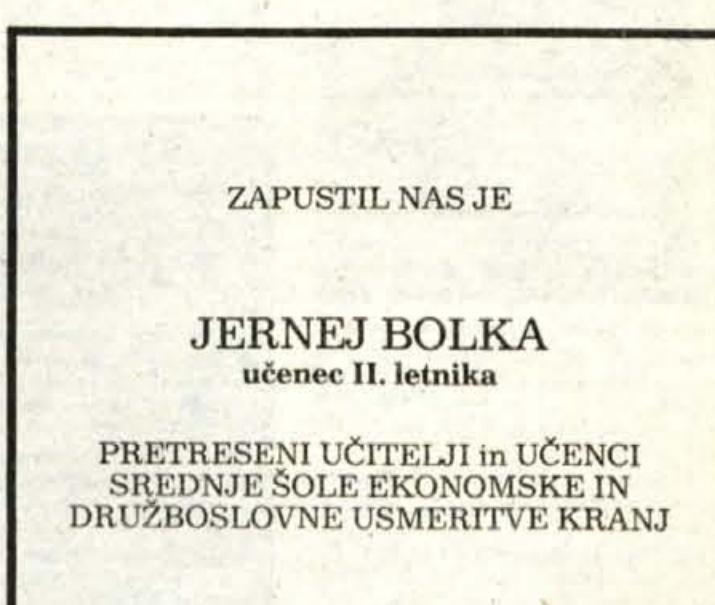
Ob smrti našega drugega moža, očka in dedka

BOGOMIRJA ŠESKA

z Orehek pri Kranju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem ter družbenopolitičnim organizacijam in KS Orehek-Drulovka za izrečeno sožalje, vence in cvetje in za vsestransko pomoč. Posebna hvala dr. Janezu Bajžlu za zdravniško pomoč, govornikoma za besede slovesa, kranjski godbi in pevcom za žalostinke ob odprttem grobu. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospomili na njegovi zadnji poti.

ZALUBOČI: žena Francka, sin Zlatko ter hčerki Nadka in Marija z družinami

ZAPUSTIL NAS JE

JERNEJ BOLKA

učenec II. letnika

PRETRESENI UČITELJI in UČENCI
SREDNJE ŠOLE EKONOMSKIE IN
DRUŽBOSLOVNE USMERITVE KRAJN

Vesela svatovščina, da te zasrbijo pete

Te dni je Bled spremenil svojo svetovljansko podobo: na cestah so se pojavile konjske in volovske vprege, na stojnicah so kot njega dni ponujali lectova srca z »zaljubljenim verzi, doneli so vrski vaški fantov in muzikanti so rezali vesele viže, da so obiskovalce srbele pete. Seveda, na kmečki ohceti sta se vzela Nataša Reš in Mirko Rimahazi

V nedeljo je svatovski sprevod slovesno krenil k poroki

Bled — Bilo je, kakor se spominjajo najstarejši Blejci. Bled je oživel staremu duhu izpred stoletja. Nekaj dni pred ženitovanjem so vaški fantje postavili mlaj, da se je videl v bližje in daljne vasi. Koraja velja, so ejali in se pomerili v plezanju na oraka. Tako so obujali običaje, ki so jega dni spremljali ženitev kmečkega fanta in dekleta. Prvi večer je bila predajanga* neveste, nato ženinovo poslednje vasovanje pri dekletu, nato slovo od fantovskega stanu s »fantovino«, pa slovesen prevoz bale, ki jo je šakala »šranga«, vabljeno na ohcet, ohcetna večerja pa seveda vesela svatovščina, ki je privabilo največ obiskovalcev.

Nedeljsko ženitovanje so gostje že nestrpno čakali. V pričakovanju svatovskega sprevoda so se ustavljali ob stojnicah in kupovali izvirne in manj izvirne spominke. Med prvimi velja omeniti pipe z Gorjuš pa lesene cokle in poleg ročno pleteno nogavice iz domače volne, panjske končnice, lectova srca, ribniško suho robo, medtem ko so šli drugi, kljasti in nedomiselnii, nedvomno bolje v denar. Na prireditvenem prostoru so si gostje lahko ogledali vrsto nekdajnih rokodelskih opravil: kovanje podkvev, mizarjenje po starem, pletenje košev, prešanje nošta, mlačev. K plesu so vabili domači muzikanti, fantje ob šrangi. so

si za korajžo natočili kozarček rujnega, da bi jim kasneje laže stekel jezik.

Sredi popoldneva je krenil svatovski sprevod. Obiskovalci so dočakali dva ducata svatbenih voz, ki so ženina, neveste, starešino, teto, muzikante in številne svate peljali na grad k poroki. Brez zapletov seveda ni šlo. Ženin je moral pri šrangi odšteti lepe denarce, da so fantje udarili v roke in

Matevž Pintar, Rantov z gradu, kljub svojim osmim križem še spremno spletal košare.

jo jedi z žara, prodamo pa tudi veliko jedi v različnih omakah. Pri nas imamo dunajsko-francosko smer kuhinje z domaćim priokusom. Največ težav imam z nabavo mesa, ker je določene vrste težko dobiti, zato veliko časa porabim za iskanje,« pravi Marko Mivšek.

Pri Lectarju znajo poskrbeti za goste, ne nazadnje pa tudi za svoj zaselek, za katerega pravijo, da je letos manjši, saj so se cene živil bolj podražile, kot pa so se dvignile cene na jedilnem listu. S pridnostjo pa naj bodo zgled številnim gostincem, ki imajo sredi turistične sezone začelo tudi po ves mesec dni in več.

V. Pimočič

jo jedi z žara, prodamo pa tudi veliko jedi v različnih omakah. Pri nas imamo dunajsko-francosko smer kuhinje z domaćim priokusom. Največ težav imam z nabavo mesa, ker je določene vrste težko dobiti, zato veliko časa porabim za iskanje,« pravi Marko Mivšek.

Pri Lectarju znajo poskrbeti za goste, ne nazadnje pa tudi za svoj zaselek, za katerega pravijo, da je letos manjši, saj so se cene živil bolj podražile, kot pa so se dvignile cene na jedilnem listu. S pridostjo pa naj bodo zgled številnim gostincem, ki imajo sredi turistične sezone začelo tudi po ves mesec dni in več.

V. Pimočič

Srečanje z izseljenci

Kamniška Bistrica — Kamniško-domžalska podružnica Slovenske izseljenske matice vsako leto v tem času prireja tradicionalno srečanje slovenskih izseljencev in zdomev. Letošnje bo v soboto, 10. avgusta, ob 18. uri v Kamniški Bistrici. V bogatem kulturnem programu bodo sodelovali tudi kulturne skupine naših izseljencev.

V petek se odpirajo sejemska vrata

KRANJ — V petek, 9. avgusta, se bo v Savskegom logu v Krnju začel jubilejni, 35. mednarodni gorenjski sejem, ki bo odprt do pondeljka, 19. avgusta. Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem obljublja na sejmu bogato izbiro blaga za vsakdanjo rabo po znižanih, sejemske cenah, pa tudi predstavitev kmetijskih strojev in drugih naprav, bogat večerni zabavni program in dobro gostinsko ponudbo. Na sejmu so delujejo poleg domačih razstavljalcev tudi številna podjetja iz zamejstva in od drugod.

*K nam prihaja veliko rednih govorov, tudi takšnih iz tujine, ki hodijo sem že vrsto let. Nekateri celo prinašajo darila kuharicam. Najraje ima-

poslenih deset delavcev in delavk, najstarejša pa je kuharica, ki ima trideset let. Zagnani so in letos so se odločili, da gredo na počitnice šele oktobra, ko bo konec glavnega turističnega sezone.

Gostilna in slastičarna v prijetni senci kostanjev sta skoraj ves dan zasedeni.

*K nam prihaja veliko rednih govorov, tudi takšnih iz tujine, ki hodijo sem že vrsto let. Nekateri celo prinašajo darila kuharicam. Najraje ima-

mu dovolili odpeljati nevesto. Na gradu sta se po opravljenih preizkušnjah slednji le vzela, nato pa se je svatovska družina prešerena vrnila pred Festivalno dvorano. Ta mlado so sprejeli v ženinovo družino, nato pa sedli za svatovsko mizo. Svate so med veselim rajanjem zmotili vaški fantje, ki so prišli »zapečavati«, potem pa se je svatovanje nadaljevalo do trede noči. Obiskovalci so bili spet enkrat deležni privlačne in zanimive prireditve, ki je ozivila običaje naših prednikov in hkrati popestrila blejsko turistično ponudbo.

D. Z. Žlebir

Vzela sta se Nataša in Mirko

Med najprivlačnejšimi spominki na blejskih stojnicah so bile lesene cokle Žirovnčana Rudolfa Dolžana. Škoda, ker ni bilo še več tako izvirnih!

Tamburaški orkester Bisernica iz Reteča je ubral nekaj domačih melodij.

Kovača sta pred očmi radovednežev skovala lično podkrov.

Ob kmečkih ohcetih so organizatorji prikazali nekaj zanimivih kmečkih opravil, ki jih danes ni več videti.

TRANSVERZALE

Tone Andrejčič — Čika Tonči

Ko se je Tone Andrejčič nekako pred šestimi leti odločil, da bo obhodil kar največ transverzal širom po Sloveniji in Jugoslaviji, jih je v razmeroma kratkem času kljub svojim visokim letom res prehodil več kot 80. V tem letu naj bi prehodil svojo stoto transverzalo. Za planince in bodoče transverzalce pa bo zanimivo, da je zbral večino podatkov o vseh 148 transverzalah, kolikor jih je pri nas. Tega se doslej še ni posrečilo zbratnikom. Del široke zbirke — vseh 50 slovenskih transverzal — skupaj z vtiši in koristnimi napotki za planince iz lastnih izkušenj — bomo objavili v nekaj nadaljevanjih v Gorenjskem glasu.

Če bi kdo hotel prehoditi vse, bi bil to kajpak zelo težka naloga, za katero bi porabili veliko časa in še vec denarja. Samo za vse slovenske transverzale se potrebuje približno 300 dni, na Hrvatskem 90 dni, v BiH 140 dni itd. Sem je treba še štetiti jugoslovanske transverzale, za katere bi rabili 60 dni, za mednarodne še 90 dni, kar vse skupaj pomeni več kot dve leti. Sem seveda ni všteto, da največkrat pozimi ni mogoče na pot in še druge nepredvidene ovire. Pri vsem tem sem upošteval, da transverzalec, ki bi si zadal tako težko nalogo, zbaše v nahrbnik po več transverzalnih dnevnikov. In zakaj? Še smo se odločili, da bomo šli na Triglav, bomo vrgli v nahrbnik dnevnike Slovenske, Gorenjske, Bohinjske transverzale, nadalje pa pot Vrhniko-Triglav, 30 vrhov Gorenja, Nagrado planine, Jubilejnih 35 vrhov. Sto više u prirodu in še mednarodno Pot prijateljstva treh dežel. Poleg suhih klobas in slanih mora biti v nahrbniku še 9 dnevnikov, pa še bomo v dvomu, če smo vzel vse. Le tako bi namreč šli na Triglav le enkrat, ne pa za vso pot gor in dol devetkrat.

Ko si planinec nabavi dnevnik in ugotovi, s kakšno markacijo je zaznamovana pot, po kateri se kani podati, to še ne pomeni, da je lahko povsem

brez skrbi. Največji problem transverzalca so namreč pomanjkljive in nestrokovne markacije. Le nekatere poti so res vzorno markirane, kot na primer Kranjski vrhovi, Solčavščina, Dubrovački planinarski put in nekatere druge. Vsa čast markacij, po takih poteh bi še slepi znali hodi.

Večina transverzal je označena z Knafelevo markacijo: rdeč krog belo sredino. Markacijam so večkrat dodane ena ali več črk. Uporabljajo se navadno: B, Č in F (v cirilici), točka, D, C, I, IM, IPP, J, K, KT, L, M, FT, N, NPP, OT, P, PT, RT, RS, SF, ST, SPT, Š, TV, TB, TK, TT, V, Z, ZT. Poleg Knafelečevih se za markiranje uporabljajo tudi znaki trikotnika — polni ▲ ali prazni △ ali s črko — K v sredini △. Črka K se uporablja tudi skupaj s Knafelevo markacijo — ob krogu ali v njem. Največja markacija pa je znak Triglav ▲. Od arabskih številk se uporabljajo same številka 1, od rimskeh pa samo XII. Uporabljajo pa se še drugačne markacije: Idrijsko-cerkljanska pot je označena s Knafelevo markacijo, na kateri je strešica glerjeva pot pa je markirana z rdečim krogom, ki pa nima bele, pač pa rumeno sredino. Razen markacij storajo še druge označbe, smerokazi itd.

(se nadaljuje)